

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

ΠΡΑΚΤΙΚΟ

Στην Αθήνα σήμερα 15 Ιουνίου 1998, ημέρα Δευτέρα και ώρα 13.00', στην Αίθουσα 150 (1ος όροφος) του Μεγάρου της Βουλής συνεδρίασε η Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου της «Βουλής των Εφήβων», υπό την προεδρία του Βουλευτή κ. Νικόλαου Ακριτίδη, με αντικείμενο τη συνέχιση της επεξεργασίας και εξέτασης των θεμάτων «γεωργία-κτηνοτροφία, τεχνολογία, κλωνοποίηση, τουρισμός, ξενομανία, δάση-εθνικοί δρυμοί, αλιεία, προστασία ζώων, ενέργεια, ναυτιλία, βιομηχανία» της Σύνθεσης Κεμμένων των μαθητών από την Ελλάδα, την Κύπρο και τον Απόδημο Ελληνισμό, που συμμετείχαν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Βουλή των Ελλήνων» Γ' Σύνοδος 1997-1998.

Στην Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου της «Βουλής των Εφήβων» συμμετείχαν οι εξής «Εφηβοί Βουλευτές»: Αλκιβιάδης Αγγελάκης (Νομός Αιτωλοακαρνανίας), Δανάη Αζαρία (Β' Αθήνας), Αλέξανδρος Αλέξης (Νομός Μαγνησίας), Λάμπρος Αραμπατζόγλου (Α' Θεσσαλονίκης), Δημήτρα Βάρολα (Νομός Λακωνίας), Νικόλαος Βάσσης (Λονδίνο), Φιλία Γιαλιτάκη (Νομός Ηρακλείου), Μαρίζα-Ιουδήθ Δαοδαμανέλη (Νομός Χαλκιδικής), Γεωργία Δεμέτζου (Νομός Ηρακλείου), Ελιβέριος Δημόθυρας (Νομός Κιλκίς), Ευθυμία Διαγούπη (Νομός Μεσσηνίας), Λεωνίδα Ευφροσυνίδης (Α' Θεσσαλονίκης), Μαρία Ιακώβου (Λευκωσία), Ηλίας Κακαράντζας (Νομός Ευβοίας), Αναστάσιος Καλόγρησας (Νομός Βοιωτίας), Βάγια Καραγιάννη (Νομός Λάρισας), Χριστίνα Καραμούζα (Νομός Σερρών), Ελένη Καρυπίδου (Α' Θεσσαλονίκης), Μιχρήτ Κιντάνε (Αιθιοπία), Ειρήνη Κιτρισιή (Νομός Δράμας), Δημήτριος Κόγιας (Α' Θεσσαλονίκης), Μαίρη Κοντρούδα (Α' Πειραιά), Ευαγγελία-Σπυριδούλα Κοσμά (Νομός Μαγνησίας), Ευθύμης Κουερίνης (Αιμόχλωτος), Αναστασία Κουκουτζέλη (Β' Θεσσαλονίκης), Ιωάννης Κουλιέρης (Νομός Χανίων), Γεώργιος Κυριαζίδης (Β' Θεσσαλονίκης), Δέσποινα Λαδομένου (Νομός Ηρακλείου), Βασιλική Λάλλα (Υπόλοιπο Αττικής), Κωνσταντίνος Λιάντης (Επικρατείας), Αικατερίνη Λιβιτσάνου (Νομός Δωδεκανήσου), Ευστάθιος Λιόλιος (Ισραήλ), Μαρία Λοΐζου (Λευκωσία), Μαρία Μαλισόβα (Νομός Λάρισας), Γιαννίτσα Μαραγγούλα (Β' Αθήνας), Ασημένια Μερμεκλή (Νομός Σερρών), Ευάγγελος Μποραζάνης (Νομός Σερρών), Βασιλική Μπουλούκου (Νομός Αργολίδας), Ελένη Μουσιάδου (Νομός Πέλλας), Αντώνιος Ντακανάλης (Νομός Ηρακλείου), Ευστάθιος Παπαδόπουλος (Νομός Πέλλας), Γεώργιος Παπαθανάκος (Βόννη), Φωτεινή Παπαχαροφύλη (Νομός Δωδεκανήσου), Μαγδαληνή Παραλή (Α' Θεσσαλονίκης), Αθανασία Πασχαλίδου (Επικρατείας), Βασιλική Πλιάκα (Νομός Ξάνθης), Βα-

σίλειος Ρουμελιώτης (Νομός Αρκαδίας), Αναστάσιος Σκούρας (Επικρατείας), Παναγιώτα Σπάστρα (Νομός Περείας), Ευγενία Σταματοπούλου (Νομός Σάμου), Βασιλική Σχοινά (Νομός Αχαΐας), Νικόλαος Τζιουβάρας (Νομός Περείας), Αναστασία Τσαπέλα (Νομός Καστοριάς), Χρήστος Τσιριμώκος (Επικρατείας), Άντρη Φιλίππου (Λευκωσία), Γεώργιος Φράγκου (Β' Θεσσαλονίκης), Χάρης Χρηστάκης (Υπόλοιπο Αττικής) και Δημήτρης Χρυσοχέρης (Α' Αθήνας).

Στη συνεδρίαση της Επιτροπής παρέστη ο κ. Ιωάννης Γιαννόπουλος, σχολικός σύμβουλος, Δρ της ιστορίας, μέλος της επιτροπής που εκπαιδευτικού προγράμματος «Βουλή των Εφήβων».

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Σήμερα πρέπει να συγκεντρώσουμε τις προτάσεις σας, που θα επεξεργαστεί η αρμόδια υπηρεσία της Βουλής, προκειμένου να συντάξουμε την Έκθεση της Επιτροπής μας προς την Ολομέλεια. Όσοι, λοιπόν, έχετε να καταθέσετε συμπληρωματικές ή τροποποιητικές προτάσεις στις ήδη υπάρχουσες, παρακαλώ να τις καταθέσετε και να είναι όσο το δυνατόν συνοπτικότερες.

Μόλις εξαντληθεί ο κατάλογος των ομιλητών, θα μιλήσουν όσοι επιθυμούν να δευτερολογήσουν και θα ακολουθήσει η διαδικασία της κλήρωσης για τους πέντε ομιλητές της Ολομέλειας. Για τους «Εφήβους Βουλευτές» της Κύπρου και του Απόδημου Ελληνισμού θα ακολουθηθεί ξεχωριστή διαδικασία.

Θα ήθελα να σας πληροφορήσω ότι τη σημερινή συνεδρίαση παρακολουθεί ο Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Παραγωγής και Εμπορίου της Βουλής των Ελλήνων, ο κύριος Ηλίας Βλαχόπουλος.

Το λόγο έχει η Μαγδαληνή Παραλή.

ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ ΠΑΡΑΛΗ (Α' Θεσσαλονίκης): Η ομιλία μου αφορά στο περιβάλλον και την προστασία του, φροντίζοντας για την εφαρμογή του αρχαίου ρητού «το λακωνίζειν εστί φιλοσοφείν». Το «λακωνίζειν», όμως, είναι δύσκολο, όταν μια πλειάδα προβλημάτων του παγκόσμιου και ελληνικού περιβάλλοντος σε καλούν να διατυπώσεις τα τρανταχτά επιχειρήματα για την ανάγκη επίλυσής τους.

Έτσι, πιστεύω ότι, μόνο αν ενημερώσουμε και ευαισθητοποιήσουμε το άτομο από την παιδική του ηλικία, θα μπορέσουμε να πιστέψουμε στο όραμα της ειρηνικής συνύπαρξης του ανθρώπου με τη φύση.

Ειδικότερα, θα πρότεινα:

– Την εισαγωγή της περιβαλλοντικής αγωγής ως μαθήματος από τις πρώτες τάξεις του δημοτικού, που να δίνει με έγχρωμες εικόνες και σχηματικές περιγραφές τη θέση του ατόμου μέσα στη φύση. Ακόμα, να προτείνονται απλές μέθο-

δοι, τις οποίες θα καλούνται τα παιδιά να εφαρμόσουν, όπως π.χ. η συλλογή του βρόχινου νερού για το πότισμα των φυτών.

– Να γίνονται υποχρεωτικά εκπαιδευτικές εκδρομές σε εθνικούς δρυμούς, σε ζωολογικούς κήπους, σε τόπους όπου υπάρχει πρόβλημα ρύπανσης και μόλυνσης, ώστε τα παιδιά να έρχονται σε άμεση επαφή με το περιβάλλον και τα προβλήματά του, με στόχο την εξάλειψή τους.

– Να αναβαθμιστούν τα μαθητικά συμβούλια, τα οποία θα έχουν νομική υποχρέωση να προσθέσουν κάτι στο σχολικό χώρο και το περιβάλλον, που τον περιστοιχίζει.

– Να διοργανώνονται πολιτιστικές περιβαλλοντικές εκδηλώσεις ζωγραφικής, ποίησης, λογοτεχνίας ή και κάποια έκθεση φωτογραφίας π.χ. για τα απειλούμενα είδη των Πρεσπών.

– Να διοργανώνονται σχολικοί χοροί με χορηγούς, προκειμένου να συγκεντρωθούν χρήματα για την ενίσχυση οικολογικών οργανώσεων.

– Να συγκροτούνται κάθε χρόνο μαθητικές τοπικές επιτροπές, οι οποίες θα καταγράφουν τα παράπονα των κατοίκων π.χ. για την έλλειψη τακτικής έλευσης απορριμματοφόρων στη περιοχή τους. Στη συνέχεια, τα παράπονα αυτά θα μεταφέρονται από τους μαθητές στον αρμόδιο κρατικό φορέα, με τον οποίο θα συζητούν τις αντιξοότητες και τον τρόπο επίλυσής τους.

– Να διοργανώνουν οι μαθητές διαγωνισμούς, όπως π.χ. για το πιο πράσινο μπαλόνι της περιοχής.

Έτσι, θα πετύχουμε αυτό που για το Σωκράτη όριζε η ελληνική αρμονία, δηλαδή, τη συνέπεια μεταξύ λόγων και έργων, θεωρίας και πράξης, υπόσχεσης και εφαρμογής.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Προσυπογράφω τα όσα είπες.

Το λόγο έχει η Αικατερίνη Λιβιτσάνου.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΛΙΒΙΤΣΑΝΟΥ (Νομός Δωδεκανήσου): Θα ήθελα να κάνω ορισμένες προτάσεις για το νησί μου, τη Λέρο.

Για την τουριστική ανάπτυξη της Λέρου, προτείνω ο ΕΟΤ να προβάλλει τοπία του νησιού από τα τηλεοπτικά κανάλια και τους τουριστικούς οδηγούς. Με αυτόν τον τρόπο, το νησί θα αποστιγματιστεί και θα πάψει το όνομά του να είναι συνδεδεμένο με το ψυχιατρικό ίδρυμα που φιλοξενεί.

Προτείνω, επίσης, πιο τακτικές συγκοινωνίες, που να συνδέουν τη Λέρο με το κέντρο και τα γύρω νησιά, για να δίνεται στους ξένους η ευκαιρία να επισκέπτονται το νησί μας.

Είναι ανάγκη να τοποθετηθούν αναμεταδότες για όλα τα ελληνικά κανάλια, γιατί αυτά που βλέπουμε είναι ελάχιστα και με κακής ποιότητας εικόνα, ενώ βλέπουμε πεντακάθαρα ορισμένα τουρκικά κανάλια.

Για να μην ερημωθούν τα ακριτικά μας νησιά, πρέπει να δοθούν κίνητρα στους κατοίκους, όπως φορολογικές ελαφρύνσεις, στεγαστικά δάνεια με ευνοϊκούς όρους, οικοδομικές άδειες με χαμηλό κόστος και μεγάλες ελαφρύνσεις στις μεταβιβάσεις ακινήτων.

Ο Δήμος της Λέρου έχει εντάξει τη χρηματοδότηση της αναστήλωσης του ερειπωμένου θεάτρου της Λέρου, το οποίο η Ευρωπαϊκή Ένωση δε θεωρεί ιδιαίτερα σημαντικό έργο.

Ζητάμε την κατασκευή μεγαλύτερου αεροδρομίου, το οποίο θα εξυπηρετήσει όλα τα γύρω νησιά στο βόρειο συγκρότημα Δωδεκανήσου.

Εμείς οι νέοι καταβάλλουμε κάθε δυνατή προσπάθεια να παραμείνουμε στις βραχονησίδες, όπου έζησαν οι πρόγονοί μας. Η θέλησή μας, όμως, δεν είναι αρκετή και πρέπει να βάλει και η πολιτεία το χέρι της, όποιο και αν είναι το κόστος, γιατί πρόκειται για εθνική υπόθεση.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ο Λάμπρος Αραμπατζόγλου έχει το λόγο.

ΛΑΜΠΡΟΣ ΑΡΑΜΠΑΤΖΟΓΛΟΥ (Α΄ Θεσσαλονίκης): Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, θα ήθελα να αναφερθώ στο θέμα των τρελών αγελάδων και των μεταλλαγμένων προϊόντων.

Η αύξηση της γεωργικής και της κτηνοτροφικής παραγωγής απασχόλησε την ανθρωπότητα από τα πρώτα χρόνια της ύπαρξής της. Ο άνθρωπος στο πέρασμα των αιώνων προσπάθησε να μεγεθύνει την εμφάνιση χαρακτήρων, οι οποίοι θα έκαναν τα προϊόντα πιο ελκυστικά στην αγορά. Η έλευση της «πράσινης επανάστασης» προκάλεσε μέσα σε λίγες 10ετίες την εκτεταμένη καλλιέργεια ποικιλιών, οι οποίες ικανοποιούσαν τα χαρακτηριστικά που θα έκαναν τα προϊόντα επιθυμητά. Ταυτόχρονα, όμως, προκάλεσε τον παραγκωνισμό ορισμένων ποικιλιών και τη μείωση της ανθεκτικότητας άλλων ποικιλιών.

Η λύση που προτάθηκε και εφαρμόστηκε από αυτούς που ευαγγελίζονταν την «πράσινη επανάσταση» ήταν η εκτεταμένη χρήση φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων. Στα αποτελέσματά θα πρέπει να συμπεριλάβουμε τη διάβρωση των εδαφών, την υποβάθμιση της πανίδας και της χλωρίδας, τη ρύπανση επιφανειακών και υπόγειων υδάτων. Καθώς οι παθογόνοι οργανισμοί αναπτύσσουν την ανθεκτικότητά τους, η κατάσταση αντιμετωπίζεται με τη χρήση μεγαλύτερης ποσότητας φυτοφαρμάκων. Το αδιέξοδο είναι γνωστό και αποδεκτό από όλους τους εμπλεκόμενους και τους καθ' ύλην αρμόδιους. Οι ανησυχούντες, για άλλη μια φορά, δεν είχαν άδικο. Από αυτό το αδιέξοδο προτείνεται μια νέα τεχνολογία, η γενετική μηχανική, που παρουσιάζεται ως λύση υποσχόμενη μεγαλύτερη σοδειά, λιγότερες απώλειες, λιγότερα φυτοφάρμακα, ποικιλίες προσαρμοσμένες στις περιβαλλοντικές συνθήκες.

Πιστεύω ότι η αρχή της πρόληψης πρέπει να εφαρμοστεί για τις όποιες απρόβλεπτες συνέπειες είναι δυνατόν να προκύψουν στο μέλλον. Η λογική του «παθαίνω και μαθαίνω» δεν μπορεί να θεωρηθεί ως λύση, τη στιγμή που τα γενετικά μεταλλαγμένα προϊόντα που προωθούνται στην αγορά θα καλύψουν πολλά εκατομμύρια στρέμματα γης στην πλανήτη, θα χρησιμοποιηθούν ως τροφή από την πλειοψηφία των κα-

ταναλωτών και σχεδόν από το σύνολο των κτηνοτρόφων για ζωοτροφές. Το πέρασμα από τις ελεγχόμενες συνθήκες του εργαστηρίου ή του πειραματικού αγρού στις συνθήκες και διαστάσεις που περιγράψαμε παραπάνω δεν μπορεί να θεωρηθεί μικρό και προσεκτικό βήμα. Θεωρώντας απαραίτητη τη μακρόχρονη συστηματική έρευνα για τον εντοπισμό των επιπτώσεων στο φυσικό περιβάλλον και στην ανθρώπινη υγεία από την απελευθέρωση και χρήση των γενετικά μεταλλαγμένων οργανισμών, κάθε εμπορική και βιομηχανική χρήση τους στα τρόφιμα θα πρέπει να περιμένει το αποτέλεσμα της έρευνας αυτής.

Στο μεταξύ, όμως, θα πρέπει να δούμε σοβαρά το πλέον θεμελιώδες ερώτημα σχετικά με την εφαρμογή της τεχνικής της γενετικής στη γεωργική και κτηνοτροφική παραγωγή. Οι λύσεις που προτείνονται από τη γενετική μηχανική δε φαίνεται να ασχολούνται με τα πραγματικά προβλήματα, αλλά κυρίως με τα συμπτώματα. Η προώθηση ή η υιοθέτηση της γενετικής μηχανικής ως μόνης λύσης στο σημερινό αδιέξοδο μόνο πρωθύστερη θα μπορούσε να χαρακτηριστεί και δυστυχώς ακυρώνει κάθε προσπάθεια προς την κατεύθυνση ενός περιβαλλοντικού και βιώσιμου αγροτικού μοντέλου, αυτού της οικολογικής γεωργίας.

Ευχαριστώ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Η Δέσποινα Λαδομένου έχει το λόγο.

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΛΑΔΟΜΕΝΟΥ (Νομός Ηρακλείου): Αξιότιμη κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, το θέμα μου αφορά την επιστήμη και ειδικότερα την κλωνοποίηση.

Ολόκληρη η ζωή του ανθρώπου είναι προσπάθεια και διαρκής αγώνας για την κατάκτηση της γνώσης σε υλικό και πνευματικό επίπεδο. Αυτό ο άνθρωπος το κατάφερε με την επιστήμη. Με τη βοήθεια της επιστήμης ο άνθρωπος μελετάει τα φαινόμενα και από αυτά το σύνολο των γνώσεων, που αφορούν τόσο στα φαινόμενα της φύσης, όσο και στον ίδιο. Στη θεωρητική της διάσταση εξηγεί την πραγματικότητα και απαλλάσσει τον άνθρωπο από προλήψεις και δεισιδαιμονίες, ενώ στην πραγματική της διάσταση συνδέεται με τη διαρκή βελτίωση της ποιότητας της ζωής του ανθρώπου. Η προσφορά της επιστήμης είναι πολύ μεγάλη, είτε αυτό αφορά στην ανάπτυξη της τεχνολογίας είτε στην απολύτρωση του ανθρώπου από φόβους, θρησκευτικούς φανατισμούς και τη μοιρολατρία. Η επιστήμη μπορεί να γίνει ευεργέτης της ανθρωπότητας, αλλά και δημόσιος κίνδυνος. Ο άνθρωπος έγινε εγωιστής, ματαιόδοξος, αλλαζόνας. Καταστρέφει τη φύση, χωρίς να συνειδητοποιεί ότι ο ίδιος θα θέσει τέρμα στην ύπαρξή του, το πόσο αρνητικά αποτελέσματα έχει η επιστήμη με τα σύγχρονα επιτεύγματα, όπως αυτό της κλωνοποίησης.

Η κλωνοποίηση χαρακτηρίζεται από τους επιστήμονες ως η μεγαλύτερη ανακάλυψη του αιώνα και πιθανόν ίσης σημασίας με αυτήν της πυρηνικής ενέργειας. Με την κλωνοποίηση μπορεί να δημιουργηθούν κλώνοι ανθεκτικών και αποδοτι-

κών ζώων με στόχο τη βελτίωση της παραγωγικότητας, ζώων που θα λειτουργήσουν σαν ζωντανά εργοστάσια παραγωγής ουσιών με θεραπευτικές ιδιότητες για τον άνθρωπο. Τα αρνητικά, όμως, αποτελέσματα της κλωνοποίησης υπερκαλύπτουν τα όποια οφέλη, γι' αυτό θα ήταν καλό, κατά τη γνώμη μου, να μην εφαρμοστεί τουλάχιστον στους ανθρώπους. Ο μεγαλύτερος κίνδυνος είναι η σύγχυση που θα δημιουργηθεί με την κατάργηση της βιοποικιλότητας, που συνιστά μια από τις βασικότερες αρχές της φύσης. Η μείωση της γενετικής ποικιλότητας, αποτέλεσμα συστηματικής και εκτεταμένης κλωνοποίησης, ενέχει τον κίνδυνο αφανισμού του είδους που κλωνοποιείται. Επιπρόσθετα, η δημιουργία ανθρώπινων κλώνων για τη χρήση ανταλλακτικών ιστών, κυττάρων, οργάνων είναι αναμφισβήτητη ανήθικη.

Με λίγα λόγια, η διαδικασία της κλωνοποίησης παρακάμπει εντελώς τη μητρότητα και την πατρότητα. Αν η κλωνοποίηση ή οποιοδήποτε άλλο επίτευγμα μπορεί να γίνει δημόσιος κίνδυνος, δεν εξαρτάται από την επιστήμη αυτήν καθεαυτήν, αλλά από τους φορείς της, τους επιστήμονες. Δεν πρέπει, λοιπόν, αφού όλα εξαρτώνται από τους επιστήμονες, να γνωρίζουν τα όρια των πράξεών τους, ώστε συναισθανόμενοι και το βάρος των συνεπειών τους να αυτοπεριορίζονται; Οι επιστήμονες έχουν ευθύνη απέναντι στους ανθρώπους. Μένοντας πιστοί στις αρχές και τις μεθόδους της επιστήμης, οφείλουν να ενεργούν για το συμφέρον του συνόλου, ώστε κάθε επιστημονικό επίτευγμα να καταλήγει σε ωφέλεια και όχι σε ζημία του ανθρώπου.

Συνοψίζοντας, θα πρέπει να καταλάβουμε ότι η εξέλιξη της σύγχρονης επιστήμης μπορεί να καθορίσει μοιραία το ανθρώπινο γένος. Αν τα επιτεύγματα του ανθρώπου αρχίζουν να μην πειθαρχούν στα κελεύσματά του, όσο θα αναπτύσσεται η επιστήμη, τόσο θα καταστρέφει την προϋπόθεσή τους, δηλαδή τον άνθρωπο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Η Φωτεινή Παπαχαρτοφύλη έχει το λόγο.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΠΑΠΑΧΑΡΤΟΦΥΛΗ (Νομός Δωδεκανήσου): Κύριε Πρόεδρε, θα αναφερθώ στα θέματα της γεωργίας και του τουρισμού. Στο νησί μου, την Κω, ένα νησί καταπράσινο, εύφορο και με πολλά νερά, οι μόνες καλλιέργειες που ευδοκμούν και αποδίδουν είναι οι «καλλιέργειες» ξενοδοχειακών μονάδων, εστιατορίων, bars, πισινών κ.λπ. Αυτό, που στην Κω λέγεται «μονοκαλλιέργεια τουρισμού», έχει όλες τις αρνητικές επιπτώσεις που συνεπάγεται ο τουρισμός για την τοπική κοινωνία και την οικονομία. Το τουριστικό κύκλωμα ελέγχεται από λίγα διεθνή τουριστικά πρακτορεία, που κατευθύνουν τις τουριστικές μάζες κατά τα συμφέροντά τους, ελέγχουν, εκβιάζουν για χαμηλές τιμές και διακινούν τουρίστες χαμηλής αγοραστικής δύναμης.

Προτείνω, λοιπόν, για τη στήριξη του τουρισμού:

— Οργάνωση και λειτουργία ελληνικών τουριστικών πρακτορείων στην Ευρώπη και στις καινούργιες τουριστικές

αγορές (Βαλκάνια κ.λπ.), σε συνεργασία με τον Ε.Ο.Τ. και την Ολυμπιακή Αεροπορία.

– Ενίσχυση των μικρομεσαίων μονάδων, ρύθμιση χρεών στις τράπεζες και διαγραφή των τόκων υπερημερίας, πριν αγοραστούν όλες οι μονάδες αυτές από διεθνή τουριστικά μονοπώλια.

– Προσέλκυση εσωτερικού τουρισμού με κίνητρα, προσφορές, επιδοτήσεις στα μεταφορικά μέσα, ώστε τα απομακρυσμένα νησιά, όπως η Κως, να μην έχουν υψηλό κόστος για να τα επισκεφθεί μία τυπική ελληνική οικογένεια.

– Ενίσχυση εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Η Κως, λόγω της διαμόρφωσης του εδάφους, έχει χαρακτηριστεί ως «το νησί των ποδηλάτων». Θα μπορούσε να εκμεταλλευτεί την παράδοση αυτή με ποδηλατόδρομους, ακόμη και με διεθνείς ποδηλατικούς αγώνες, ενόψει των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004.

– Επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, δηλαδή χειμερινό τουρισμό, με κατάλληλη υποδομή στα ξενοδοχεία, συνεδριακό τουρισμό, αξιοποίηση ιαματικών λουτρών και υδροβιότοπου, αξιοποίηση των ακτών και οικολογικό και θεραπευτικό τουρισμό.

Το νησί θα ζωντανέψει όλους τους μήνες του χρόνου, εάν δημιουργηθεί εκεί τμήμα του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Όπως στο νησί του Πυθαγόρα, τη Σάμο, λειτουργεί μαθηματικό τμήμα, στη Μυτιλήνη τμήμα περιβάλλοντος, στη Χίο τμήμα οικονομικό, κατ' απαίτηση όλων των συμπατριωτών μου να ιδρυθεί στο νησί του Ιπποκράτη, την Κω, Σχολή Βιοϊατρικής, σύμφωνα άλλωστε και με εξαγγελία των πολιτικών – συγκεκριμένα του Ανδρέα Παπανδρέου το 1983, που, όμως, έμεινε στα χαρτιά. Για το θέμα αυτό υπάρχει ολοκληρωμένη μελέτη του πρώτάνη του Πανεπιστημίου Πατρών κυρίου Αλαχιώτη. Ήδη, όπως επισημαίνει ο κ. Αλαχιώτης, η γειτονική μας Τουρκία έχει προσφέρει «γην και ύδωρ» για τη δημιουργία Διεθνούς Ακαδημίας Ιατρικής στην Πέργαμο.

Η εγκατάλειψη της γεωργίας έχει φθάσει στο πιο ακραίο σημείο στο νησί μας, ενώ αυτή θα μπορούσε να λειτουργεί ως αντίβαρο και ως ασφαλιστική δικλείδα για τυχόν απρόβλεπτες εξελίξεις στον τουρισμό. Η αμπελοκαλλιέργεια, με παράδοση στο νησί, εγκαταλείφθηκε, αφού και η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης οδηγεί στην εκρίζωση των αμπελιών. Έτσι, ο τοπικός οινοποιητικός συνεταιρισμός βρίσκεται σχεδόν στα πρόθυρα του κλεισίματος. Προτείνω, λοιπόν, ενθάρρυνση των νέων αγροτών με κίνητρα, φθηνότερα λιπάσματα, χαμηλότοκα δάνεια, μείωση του Φ.Π.Α. για τα αγροτικά μηχανήματα, ρύθμιση χρεών, διαγραφή τόκων υπερημερίας του οινοποιητικού συνεταιρισμού και στήριξη της λειτουργίας του ως μιας ιστορικής, παραδοσιακής μονάδας.

Οι τοπικοί φορείς του νησιού μου, για όλα αυτά τα θέματα, έχουν προτάσεις και αγωνίζονται. Εάν η πολιτεία έχει τη διάθεση να υλοποιήσει κάποια από αυτά, σίγουρα σε αυτούς πρέπει να απευθυνθεί και όχι σε μένα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Η Χριστίνα Καραμούζα έχει το λόγο.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΚΑΡΑΜΟΥΖΑ (Νομός Σερρών): Κύριε Πρόεδρε, εκπροσωπώ το νομό Σερρών και θα ήθελα να αναφερθώ σε δύο περιοχές του νομού μου, που παραμένουν τουριστικά αναξιοποίητες.

Κατ' αρχάς, ο υδροβιότοπος της λίμνης Κερκίνης, που θα μπορούσε να αποτελέσει πόλο έλξης των τουριστών, αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα. Το ανεβοκατέβασμα της στάθμης του νερού εγκυμονεί κινδύνους για τα διάφορα είδη ζώων και φυτών, αφού ο πυθμένας γεμίζει με διάφορα υλικά που μεταφέρει ο ποταμός Στρυμόνας κατά την πορεία του από τη Βουλγαρία. Άμεση απόρριξη αυτού του γεγονότος αποτελεί η μείωση του βάθους της λίμνης και κατ' επέκταση η οικολογική ανισορροπία. Αυτό που επιβάλλεται είναι η διευθέτηση της κοίτης του ποταμού Στρυμόνα, κατ' επέκταση και της λίμνης, έτσι ώστε να υπάρχει ένα σταθερό βάθος. Επί πλέον, είναι ανάγκη να δημιουργηθούν μεγαλύτερα και πιο σταθερά αναχώματα από τα ελληνοβουλγαρικά σύνορα μέχρι τη λίμνη κυρίως, διότι υπάρχει κίνδυνος μεγάλος όγκος νερού σε μικρό χρονικό διάστημα να προκαλέσει ολοκληρωτική καταστροφή στις πεντακάσιες χιλιάδες στρέμματα της πεδιάδας του νομού Σερρών.

Εξίσου απαραίτητη είναι η δημιουργία ενός έργου, το οποίο θα περιορίζει τα υλικά που μεταφέρει ο ποταμός προς τη λίμνη. Πρέπει να ευαισθητοποιηθούν διάφορες υπηρεσίες και υπεύθυνοι παράγοντες και να στραφούν στην παρακολούθηση και τον έλεγχο της ποιότητας των νερών της λίμνης. Η δαπάνη για όλα αυτά τα προηγούμενα, αν και υψηλή, κρίνεται αναγκαία, γιατί πέρα από την καταστροφή των καλλιεργειών λόγω των πλημμυρών είναι φυσικό να επέλθει και μία μεταβολή της χλωρίδας και της πανίδας της περιοχής, γεγονός που θα αποτελέσει αναστατικό παράγοντα για την τουριστική ανάπτυξη της λίμνης.

Άλλη αναξιοποίητη περιοχή στο Νομό Σερρών είναι και το Σπήλαιο της Αλιστράτης, με σταλακτίτες και σταλαγμίτες, μήκους 2.500 μέτρων. Για την αξιοποίηση του σπηλαίου και της ευρύτερης περιοχής χρειάζεται να δημιουργηθεί η κατάλληλη υποδομή, η οποία θα οδηγήσει σε έναν αξιόλογο αγροτουρισμό ευρωπαϊκών προδιαγραφών.

Ευελπιστούμε ότι μετά από τριάντα χρόνια θα λειτουργήσει τον επόμενο χρόνο. Προβάλλεται επιτακτικό το αίτημα να πάψει η αδιαφορία των κυβερνήσεων. Μόνο με το ενδιαφέρον τους θα μπορέσουν να μας αποδείξουν ότι για τουριστική αξιοποίηση δεν προσφέρονται μόνο οι παραθαλάσσιες περιοχές, αλλά και η ηπειρωτική Ελλάδα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ο Αντώνης Ντακανάλης έχει το λόγο.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΝΤΑΚΑΝΑΛΗΣ (Νομός Ηρακλείου): Ζώντας σε μια μεγάλη και κατ' εξοχήν τουριστική πόλη, έχω αναπτύξει ιδιαίτερες ευαισθησίες, θέλοντας και μη, πάνω στο φαι-

νόμμο του τουρισμού. Ζω στο Ηράκλειο της Κρήτης, ένα από τα πλέον τουριστικά μέρη της χώρας μας. Μοιραία έχω κάνει κάποιες προσωπικές διαπιστώσεις και εκτιμήσεις, τις οποίες θα ήθελα να σας εκθέσω.

Κατά κοινή ομολογία, η χώρα μας αναγνωρίστηκε ως τουριστικό θέρετρο σε μια περίοδο, κατά την οποία ήταν ολωσδιόλου απροετοίμαστη ως χώρα. Όπως συνήθως συμβαίνει, η ιδιωτική πρωτοβουλία πρόλαβε για μια ακόμη φορά την κρατική παρέμβαση. Ο Έλληνας επιστράτευσε όλη τη δύναμη και την πονηριά του προκειμένου, εκμεταλλευόμενος τις περιστάσεις, να εξασφαλίσει το γρήγορο και εύκολο κέρδος. Η ιδιωτική όμως πρωτοβουλία, που πολλές φορές ξεπερνά τα όρια, βλέπει, αντί να ωφελεί τον τόπο. Η επιδίωξη εισροής ξένου συναλλάγματος οδήγησε στη δημιουργία τουριστικών περιοχών σε σύντομο χρονικό διάστημα, χωρίς όμως την ύπαρξη υποδομής, προγραμματισμού και οργάνωσης. Η εκμετάλλευση δεν περιορίστηκε μονάχα στις παραθαλάσσιες περιοχές, αλλά έχει επεκταθεί και στην ηπειρωτική ενδοχώρα. Καταστρέψαμε ό,τι όμορφο είχαμε στα παράλια μας και προχωράμε στο «θεάρεστο έργο» της αλλοίωσης του φυσικού κάλλους, αλλά κυρίως του παραδοσιακού χρώματος των χωριών μας, που ήταν το τελευταίο αποκούμπι μας.

Κάτω από το πρίσμα του ανεξέλεγκτου κέρδους δε δόθηκε η δέουσα προσοχή στην παροχή υπηρεσιών, η οποία θεωρείται ιδιαίτερα χαμηλή. Επιπρόσθετα, το προσωπικό που απασχολείται στην πλειοψηφία των τουριστικών εγκαταστάσεων δεν είναι εξειδικευμένο. Παρατηρείται έντονη έλλειψη γλωσσομάθειας, ευγένειας και γνώσης της νοοτροπίας του ξένου επισκέπτη.

Βέβαια, την εικόνα της ημιδιάλυσης έρχεται να συμπληρώσει κάθε χρόνο το κύμα των απεργιών. Πολλοί εργαζόμενοι σε κλάδους που σχετίζονται με τον τουρισμό επιλέγουν την περίοδο της τουριστικής αιχμής ως κατάλληλη για να προωθήσουν τα αιτήματά τους. Ζωντανό παράδειγμα αποτελούν οι συχνές απεργίες, που σχετίζονται με τον εθνικό μας αερομεταφορέα. Η κακή συμπεριφορά, η αισχροκέρδεια, η απρέπεια, που κατά παράδοξο τρόπο συμβαδίζουν με τη δουλοπρέπεια, προκαλούν ειρωνικά σχόλια και υποβιβασμό στα μάτια των ξένων.

Πρέπει, λοιπόν, να συνειδητοποιήσουμε όλοι μας, όσο είναι καιρός –οι νέοι πιστεύω στην πλειοψηφία τους το έχουν αντιληφθεί– ότι οι λύσεις ενός τέτοιου προβλήματος πρέπει να είναι ριζοσπαστικές και συνάμα προοδευτικές.

Προτείνω, κατ' αρχάς, την κατάλληλη επαγγελματική κατάρτιση όλων αυτών που αποφασίζουν να ασχοληθούν επαγγελματικά με τον τουρισμό. Και συνεχίζω, θέτοντας ένα άλλο παρεμφερές θέμα: αυτό της διαφύλαξης της εθνικής μας ταυτότητας. Ο τουρισμός με τα παρεπόμενά του έχει εισβάλει –εμείς οι ίδιοι το έχουμε επιτρέψει– σε κάθε τομέα της παράδοσής μας. Δε θα πρέπει, επίσης, να λάβουμε σοβαρά υπόψη μας και τον πόλεμο που μας κάνουν οι γειτονικές και μη

χώρες, αμφισβητώντας την ιστορία και τον πολιτισμό μας; Το κράτος, λοιπόν, οφείλει να εντείνει τις προσπάθειες, ώστε να τονωθεί το ενδιαφέρον του Έλληνα για τη γλώσσα του. Η αρχή μπορεί να γίνει από το σχολείο, ένα θεσμό που από τη φύση του έχει τη δύναμη να διατηρήσει και να διαφυλάξει τα στοιχεία εκείνα που συγκροτούν την ελληνική ταυτότητα. Επιπλέον, καθήκον της εκπαίδευσης, σε συνεργασία με την οικογένεια και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, είναι να συντελέσει στη συνειδητοποίηση της αξίας του περιβάλλοντος. Είναι επιτακτική ανάγκη η οργανωμένη και επιτέλους υπεύθνη εκστρατεία καθαρισμού των παραλιών, καθώς και η συνειδητή προφύλαξη των δασών και των φυσικών τοπίων. Είναι, επίσης, απαραίτητη η διατήρηση του παραδοσιακού χρώματος των χωριών, των οικισμών, των σπιτιών. Η στελέχωση των δημόσιων υπηρεσιών που σχετίζονται με τον τουρισμό με πρόσωπα που γνωρίζουν το αντικείμενο, με κριτήρια πάντα αξιοκρατικά, είναι επιτακτική ανάγκη.

Ευθύνη τόσο της πολιτείας, όσο και του ΕΟΤ, με τη συνεργασία των τουριστικών πρακτορείων, είναι η κατάλληλη διαφήμιση του ελληνικού τουρισμού στο εξωτερικό, καθώς υπάρχουν και άλλες μεσογειακές ανταγωνιστικές χώρες (Ισπανία, Τουρκία). Η ενημέρωση των τουριστών για τα εθνικά προβλήματα είναι επιτακτική ανάγκη. Θα τους κάνουμε κοινωνούς των προβλημάτων μας. Ας εκμεταλλευτούμε τα εκατομμύρια των τουριστών μας έτσι, ώστε γυρνώντας στην πατρίδα τους να έχουν αγαπήσει και πονέσει όσο εμείς αυτόν εδώ τον τόπο.

Κλείνω με την ευχή και την ελπίδα ότι οι παραπάνω προτάσεις, που είναι καθόλα εφικτές, δε θα μείνουν κενό γράμμα. Οι ιθύνοντες μπορούν και πρέπει να τις υλοποιήσουν και να δώσουν την ευκαιρία στην επερχόμενη γενιά να χερει μια Ελλάδα έντονης τουριστικής δραστηριότητας, μια Ελλάδα που έχει καταφέρει, όσο αντέχει βέβαια, να διατηρήσει το χαρακτήρα της, το χρώμα της και να παραμείνει αλώβητη από ξένες επιρροές και κερδοσκοπικές ενέργειες. Μια ισχυρή Ελλάδα, την Ελλάδα του 21ου αιώνα.

Ευχαριστώ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Την επόμενη εβδομάδα συζητούμε στην Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου το καινούργιο σχέδιο νόμου για την οργάνωση του τουρισμού. Να είσαι βέβαιος ότι οι προτάσεις σου θα αναφερθούν στα μέλη της Επιτροπής.

Το λόγο έχει η Γεωργία Δεμετζου.

ΓΕΩΡΓΙΑ ΔΕΜΕΤΖΟΥ (Νομός Ηρακλείου): Κύριε Πρόεδρε, κατάγομαι από την Κρήτη, μια κατ' εξοχήν τουριστική περιοχή, γι' αυτό θα μιλήσω για τον τουρισμό.

Η Κρήτη αποτελεί σήμερα τον κυριότερο τουριστικό προορισμό της χώρας. Οι πλούσιοι φυσικοί και πολιτιστικοί πόροι της αποτέλεσαν ιστορικά τη βάση της ανάπτυξης της οικονομίας της.

Τη δεκαετία του '80, η Κρήτη αναπτύχθηκε με ρυθμό

σημαντικά μεγαλύτερο από το ρυθμό του μέσου όρου της χώρας. Με βάση τις τρέχουσες εκτιμήσεις, παρουσιάζεται μία μετακίνηση του ενεργού πληθυσμού από τον πρωτογενή στον τριτογενή τομέα της οικονομίας. Η εντυπωσιακή ανάπτυξη του τριτογενούς τομέα οφείλεται κατά κύριο λόγο στον τουρισμό. Πράγματι, η Κρήτη, με πληθυσμό το 5% του πληθυσμού της Ελλάδας, δέχεται το 20% των τουριστών της χώρας. Για 9 μήνες το χρόνο, η Κρήτη είναι μία μικρή Ευρωπαϊκή Ένωση, όπου συμβιώνουν πολίτες όλων των χωρών.

Τα εντυπωσιακά μεγέθη του τουρισμού οφείλονται στο ότι η Κρήτη διαθέτει όλες τις προϋποθέσεις για να γίνει ο τουριστικός παράδεισος της Μεσογείου. Είναι σταυροδρόμι θαλάσσιων δρόμων, σημείο συνάντησης λαών και πολιτισμών. Έχει άριστο φυσικό περιβάλλον, πεντακάθαρες θάλασσες, εξαιρετικές κλιματολογικές συνθήκες, σημαντικά ιστορικά, αρχαιολογικά και λαογραφικά μνημεία, πλούτο προϊόντων και αγαθών, άφθαστη ποικιλία και νοστιμιά και πάνω απ' όλα ψυχή και πολιτισμό. Είναι μία χώρα «περίσσια πλούσια, θαλασσόξεστη και πανώρια», όπως την περιγράφει ο Όμηρος. Εδώ γεννήθηκε πριν από 4.500 χρόνια ο πρώτος ευρωπαϊκός πολιτισμός. Τραχιά βουνά, άγρια φαράγγια, ήρεμοι κάμποι, μαγευτικές κοιλάδες και ακρογιάλια, δεμένα όλα με μία ανεπανάληπτη αρμονία και σπάνια πολυμορφία. Η Κρήτη συνδυάζει την πιο νόστιμη κουζίνα με την απόφια παράδοση και την ποικίλη ψυχαγωγία. Μόνο η Κρήτη διαθέτει 1500 βυζαντινές εκκλησίες και 3000 σπήλαια.

Η παραπάνω αναφορά στις ομορφιές της Κρήτης δεν έχει ως στόχο τη διαφήμισή της. Θέλω απλώς να δείξω ότι η Μεγαλόνησος διαθέτει όλα τα χαρακτηριστικά, για να προσεγγιστεί από κάθε γωνιά της γης και να αναπτύξει τον ποιοτικό τουρισμό, με τα οφέλη που αυτός συνεπάγεται για το νησί και τη χώρα ολόκληρη.

Όμως, παρόλα αυτά, σήμερα παρατηρούμε ότι ο κρητικός τουρισμός βρίσκεται εγκλωβισμένος σε αδιέξοδα, χωρίς να μπορεί να παρακολουθήσει τις εξελίξεις εκ του πλησίον. Ο κρητικός τουρισμός αντιμετωπίζει σημαντικά προβλήματα, όπως ξεπούλημα εδαφών στους ξένους, ρύπανση του περιβάλλοντος, ερήμωση της υπαίθρου, κερδοσκοπία και εκμετάλλευση των τουριστών, που δυσφημεί τη χώρα στο εξωτερικό. Ένταση του φαινομένου της αρχαιοκαπηλίας, φθορά της γλώσσας, των ηθών και των εθίμων, ξενομανία και άλλα.

Ο κρητικός τουρισμός βρίσκεται σε μία αμυντική θέση, σε μία στιγμή που θα έπρεπε να είναι έντονα επιθετικός. Είναι αδιανόητο για την Κρήτη, με τα στοιχεία που διαθέτει, να γίνει αποδεκτό ότι μπορεί να γίνει ένας φτωχός και άχρωμος τουριστικός προορισμός.

Για να αναπτυχθεί ένας σωστός τουρισμός, απαιτούνται κάποιες προϋποθέσεις, όπως θεσμοθέτηση του κοινωνικού τουρισμού, στροφή στον ποιοτικό τουρισμό, αξιοποίηση και προστασία των αρχαιολογικών χώρων και του περιβάλλοντος, αποφυγή της αισχροκέρδειας και της εκμετάλλευσης.

Πρέπει να δείξουμε όλοι κατανόηση και υπευθυνότητα. Να φερθούμε ώριμα και σοβαρά για ένα θέμα που εξαρτάται από μας και αφορά εμάς. Να μην είμαστε απλοί θεατές των πραγμάτων, αλλά δυναμικοί διεκδικητές των δικαιωμάτων της χώρας μας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Μαρία Μαλισόβα.

ΜΑΡΙΑ ΜΑΛΙΣΟΒΑ (Νομός Λάρισας): Το θέμα που θα αναπτύξω είναι ο αγροτικός τουρισμός και με απασχολεί ιδιαίτερα, επειδή κατάγομαι και κατοικώ σ' ένα όμορφο χωριό του θεσσαλικού κάμπου, τη Χαρά.

Αυτό το είδος του τουρισμού έχει αναπτυχθεί σε περιοχές, όπως το Πήλιο, τα Μετέωρα και τα Αμπελάκια και έχει θετικά αποτελέσματα. Πιστεύω ότι είναι απαραίτητο να υπάρξει μεγαλύτερη ενημέρωση για τον αγροτουρισμό. Ο τουρισμός φέρνει κέρδη και θα είναι επωφελής για τους αγρότες, που είναι η πιο υποβαθμισμένη τάξη. Διότι –κακά τα ψέματα– το χρήμα είναι η κύρια πηγή επιβίωσης του ανθρώπου. Επίσης, θα δώσει την ευκαιρία στους αγρότες να γνωρίσουν άλλους ανθρώπους, να ανταλλάξουν απόψεις και να κρατήσουν κάποια θετικά στοιχεία, που θα τους βοηθήσουν να αλλάξουν τρόπο ζωής. Θα είναι, όμως, ευχάριστο και για τους κατοίκους των μεγαλουπόλεων, που έχουν ανάγκη να ζήσουν για λίγο στη φύση, να τη νιώσουν και να ξεφύγουν από το άγχος και τα προβλήματα της καθημερινότητας.

Ένα αρνητικό αποτέλεσμα της μη ύπαρξης αγροτικού τουρισμού είναι η αστυφιλία, η εσωτερική μετανάστευση από την ύπαιθρο προς τις πόλεις, για εξεύρεση εργασίας. Ως γνωστόν, η ανεργία έχει αυξηθεί κατακόρυφα τα τελευταία χρόνια, σε μία εποχή που χαρακτηρίζεται ως εποχή ανάπτυξης πολλών τομέων. Δυστυχώς, αυτό συμβαίνει στα τέλη ενός αιώνα ανάπτυξης, που πρόσφερε πολλά θετικά στον άνθρωπο, στερώντας του, όμως, ταυτόχρονα τη δουλειά, που είναι ο βασικός τρόπος επιβίωσης. Αυτό συνέβη, διότι η τεχνολογία ξεπέρασε το «παν μέτρον άριστον», με αποτέλεσμα τη μηχανοποίηση και τη μείωση του ανθρώπου ως ατόμου. Σε τελική ανάλυση, η ανεργία έχει ως επακόλουθα τη βία, την εγκληματικότητα, τη μετανάστευση, τις αυτοκτονίες και πολλά άλλα.

Επίσης, πιστεύω ότι με την ανάπτυξη του αγροτουρισμού θα βελτιωθούν οι συνθήκες διαβίωσης των αγροτών και θα απορροφηθεί ένα μέρος των ανέργων. Γι' αυτό προτείνω τη γενίκευση του αγροτουρισμού και τη στήριξή του από την πολιτεία, την αναβάθμιση των αγροτικών περιοχών, με τη δημιουργία ξενοδοχειακών και άλλων εγκαταστάσεων, απαραίτητων για τον αγροτουρισμό. Επειδή στα κτήματα βρίσκονται συνεχώς αρχαία αντικείμενα, θα μπορούσαν αυτά να αξιολογηθούν και στη συνέχεια να τοποθετηθούν σε ένα είδος μουσείου, στην αγροτική περιοχή, ώστε να έρχονται πολλοί να θαυμάσουν αυτά τα αντικείμενα στο χώρο όπου βρέθηκαν.

Θέλω να ελπίζω στην υλοποίηση του οράματός μου και να

μην απογοητευτώ από αυτούς που πιστεύω ότι θα προσπαθήσουν γι' αυτό. Όμως, είμαι λίγο απαισιόδοξη, γιατί αυτοί που ασχολούνται με τα αγροτικά θέματα έχουν απογοητεύσει με την ως τώρα συμπεριφορά τους. Μακάρι να μπορούσαν να διαψεύσουν την άποψη που έχω εγώ και πολλοί άλλοι γι' αυτούς.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Γεώργιος Παπαθανάκος.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΚΟΣ (Βόννη): Θα αναφερθώ στην τεχνολογία. Ο τεχνολογικός τομέας, αυτός δηλαδή που ασχολείται με τη δημιουργία, εξέλιξη και εκμετάλλευση νέων τεχνολογιών στην επικοινωνία, στη μετακίνηση και στην εκπαιδευτική διαδικασία, αποτελεί τον ταχύτερα εξελισσόμενο και παράλληλα τον περισσότερο προσοδοφόρο τομέα της παγκόσμιας οικονομίας. Χαρακτηριστικό του είναι η ταχύτατη προσαρμογή του στις μεταβαλλόμενες πολιτικές και οικονομικές συνθήκες. Πρέπει να πούμε ότι είναι ένας από τους κυρίαρχους τομείς δραστηριοτήτων σε παγκόσμια κλίμακα.

Για τους παραπάνω λόγους επιβάλλεται, από πλευράς κυβερνήσεων, η δέουσα φροντίδα σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη της τεχνολογικής έρευνας και εκμετάλλευσης των εφαρμογών της. Θα πρέπει να προσδώσουν ιδιαίτερη σημασία και να ειδικευτούν στους οικονομικούς τομείς όσα κράτη δε διαθέτουν περίσσεια ιδίων πόρων ή δε διακρίνονται στην παραγωγή κάποιου αγαθού. Σε αυτήν την κατηγορία των κρατών ανήκει και η Ελλάδα, η οποία, εξαιτίας του ορεινού χαρακτήρα του εδάφους της και της γενικής έλλειψης φυσικών πόρων που επαρκούν μετά βίας για την κάλυψη των εσωτερικών αναγκών, ήδη από πολύ καιρό έχει στρέψει την προσοχή της στις ναυτικές δραστηριότητες και στη μεταποίηση αγαθών.

Ο τεχνολογικός τομέας χαρακτηρίζεται από μια σειρά ιδιοτήτων που τον προικίζουν με ιδιαίτερη σημασία για μια χώρα όπως η Ελλάδα, που έχει περιορισμένες δυνατότητες σε έμφυχο και άψυχο δυναμικό.

Η δυνατότητα ανάπτυξης κάθε άλλου τομέα φράσσεται από τις δυνατότητες του παραγωγού να παράγει και του αγοραστή να καταναλώνει. Αυτές οι δυνατότητες ακόμη και σήμερα, με τον υπερπληθυσμό και το φαινόμενο του ακόρεστου καταναλωτισμού, δεν είναι απεριόριστες. Με αυτόν τον τρόπο τίθενται κάποιοι φραγμοί, πέραν των οποίων επέρχεται ο κορεσμός στην αγορά και κάθε περαιτέρω σημαντική αύξηση καθίσταται αδύνατη. Σε αντίθεση με αυτά, ο τεχνολογικός τομέας δεν επιδέχεται περιορισμούς στο ρυθμό αύξησής του και ούτε κινδυνεύει από την απειλή του κορεσμού. Η ατελείωτη δίψα του ανθρώπου για καινοτομίες είναι αρκετή για να τροφοδοτεί τον τεχνολογικό τομέα με απεριόριστη πρώτη ύλη και αντίστοιχα ανεξάντλητη αγορά.

Ένας από τους λόγους γι' αυτό το φαινόμενο είναι η φύση της διαδικασίας της ανθρώπινης δημιουργίας και ιδιαίτερα της τεχνολογικής. Δε θα προχωρήσω σε μια διαδικασία ταξινόμησης της πνευματικής δημιουργίας, γιατί αυτό είναι

ένα θέμα που απασχόλησε πολλές από τις μεγάλες διάνοιες της ανθρώπινης ιστορίας και δεν έχει ακόμα εξαντληθεί, χωρίς να φανερώσει τα μυστικά του. Έγιναν, όμως, σημαντικές διαπιστώσεις, που αρκούν για την αντιμετώπιση του θέματος από την παρούσα οπτική γωνία. Η πνευματική δημιουργία ανθίζει, εκτός από ελάχιστες εξαιρέσεις, που ενθαρρύνουν την ενασχόληση με τις επιστήμες και τις τέχνες από μικρή ηλικία.

Με αυτόν τον τρόπο, ο άνθρωπος ωριμάζει πνευματικά πιο άρτια και ολοκληρωμένα σε σύγκριση με άλλα μέσα που μπορεί να του προσφέρουν ίσως συναισθηματική υποστήριξη, αλλά δεν του δίνουν ερεθίσματα στο χώρο της δημιουργίας. Τέτοιες περιπτώσεις μπορεί να παρατηρηθούν και στα πλαίσια ακόμα της οικογένειας, ανεξάρτητα από τον κοινωνικό της περίγυρο. Το εκπαιδευτικό περιβάλλον πολλές φορές καθορίζει το στίγμα της συμπεριφοράς του περιβάλλοντος προς τις επιστήμες, αλλά και γενικότερα απέναντι στη διαδικασία της δημιουργίας. Στη χώρα μας το εκπαιδευτικό περιβάλλον απέχει πολύ από το τέλειο. Πρέπει να παραδεχτούμε ότι μπορεί να παίξει σημαντικό ενισχυτικό ρόλο στη διαδικασία πνευματικής ωρίμανσης των ατόμων. Το εκπαιδευτικό μας περιβάλλον, παρόλα τα μειονεκτήματά του, έχει και κάποια θετικά σημεία. Αυτά ενισχύουν την αισιοδοξία ότι η χώρα μας μπορεί να αναπτύξει έναν ανταγωνιστικό τεχνολογικό τομέα και με αυτόν τον τρόπο να αναπτυχθεί και πολιτικά.

Ένα σημαντικό χαρακτηριστικό είναι η έμφαση στην εκμάθηση ξένων γλωσσών. Αυτό επιβάλλεται λόγω της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας. Η γνώση ξένων γλωσσών βοηθά στην περαιτέρω εξέλιξη ολόκληρης της κοινωνίας, στα πλαίσια της δημιουργίας και της επιστήμης. Η επιστημονική βιβλιογραφία έχει καθιερώσει εδώ και δεκαετίες την αγγλική ως κυρίαρχη γλώσσα διεπιστημονικής επικοινωνίας. Δεν μπορεί η μη εξέλιξη της επιστήμης να οφείλεται στην έλλειψη δυνατότητας μετάφρασης ξένων βιβλιογραφιών. Στα πλαίσια της επιστήμης είναι επιτακτική η ανάγκη ανταλλαγής απόψεων και συνεργασίας ακόμα και με άτομα διαφορετικών εθνοτήτων.

Στη χώρα μας παρατηρείται και η ύπαρξη φροντιστηρίων. Είναι δύσκολο να πιστέψει κανείς ότι αυτό το φαινόμενο μπορεί να προσφέρει κάτι θετικό στην εκπαιδευτική διαδικασία. Και όμως, ο θεσμός των φροντιστηρίων έχει βοηθήσει την ελληνική κοινωνία να αντιληφθεί τα σφάλματα στην οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και να επιχειρήσει να τα διορθώσει. Η σημαντικότερη συμβολή των φροντιστηρίων στην εξέλιξη είναι ότι έχουν καταδείξει τη σημασία της προσωπικής διδασκαλίας. Ενώ τη μέθοδο μετάδοσης στο μαθητή μιας ομάδας γνώσεων χωρίς τρόπο τυποποιημένο, αλλά προσαρμοσμένο ανάλογα με τις ικανότητες, τα ενδιαφέροντα και την ψυχολογία του εκάστοτε μαθητή. Αυτή η μέθοδος είναι ιδανική για την περίπτωση των επιστημονικών μαθημάτων.

Βέβαια, τα φροντιστήρια αποκλίνουν πολύ από αυτήν τη διαδικασία εκμάθησης. Στην Ελλάδα, δίνεται έμφαση στα ανθρωποκεντρικά μαθήματα, όπως μελέτη της λογοτεχνίας κ.λπ. Τα μαθήματα αυτά μπορεί να μην εφοδιάζουν άμεσα τον μαθητή με επιστημονικές γνώσεις, είναι απαραίτητα, όμως, ώστε το επιστημονικό έργο να είναι υψηλής ποιότητας και να έχει πάντα τον άνθρωπο και τις ανάγκες του στο σημείο εστίασης και προσοχής. Με όλα τα παραπάνω η ελληνική παιδεία μπορεί να κάνει μια στροφή προς τις θετικές επιστήμες.

Τα δεινά από τα οποία πάσχει το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα είναι δυνατόν να ξεπεραστούν, αν το προσπαθήσει η πολιτεία, η εκπαιδευτική κοινότητα και η υπόλοιπη κοινωνία.

Οι επιστήμονες αυτοί χαρακτηρίζονται από την υψηλή ποιότητα των εργασιών τους, με αποτέλεσμα να αναγνωρίζονται διεθνώς. Δεν είναι σπάνιο το φαινόμενο μια επιστημονική ή τεχνολογική επανάσταση να προκαλείται από εργασίες Ελλήνων επιστημόνων. Για παράδειγμα αναφέρω την τεχνολογία των πολυμέσων, που οφείλει την ανάπτυξή της στον κ. Νικόλαο Νεγρεπόντη.

Όμως, το ελληνικό κράτος δεν υποστηρίζει την επιστροφή αυτών των επιστημόνων στη χώρα τους, που θα είχε ως αποτέλεσμα τη μεταφορά της ερευνητικής διαδικασίας και των προϊόντων της στην Ελλάδα και θα έθετε γερές βάσεις για την τεχνολογική ανάπτυξη. Οι επαναπατριζόμενοι επιστήμονες θα μετέφεραν στους νέους συναδέλφους τους την πείρα τους, εξασφαλίζοντας έτσι τη μετάδοση και συνέχεια της τεχνολογίας.

Όλα αυτά μας οδηγούν στο ασφαλές συμπέρασμα, ότι ο τεχνολογικός τομέας είναι ο πιο πρόσφορος για ανάπτυξη στην Ελλάδα. Προς αυτήν την κατεύθυνση θα βοηθήσουν επιπλέον, αν γίνουν, οι απαραίτητες μεταβολές και ρυθμίσεις στο εκπαιδευτικό μας σύστημα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ο Ιωάννης Κουλιέρης έχει το λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΛΙΕΡΗΣ (Νομός Χανίων): Κύριε Πρόεδρε, ήθελα να κάνω μια πρόταση. Ίσως η πρότασή μου να μην αφορά την επιτροπή μας, αλλά παρακαλώ να μου επιτρέψετε να τη διατυπώσω.

Προτείνω να δίδονται κρατικά διπλώματα γλωσσομάθειας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Από ό,τι ξέρω, το σχετικό νομοσχέδιο είναι έτοιμο και προβλέπει τη δημιουργία κρατικού φορέα πιστοποίησης, ο οποίος θα χορηγεί πιστοποιητικά επάρκειας.

Το λόγο έχει η Παναγιώτα Σπάστρα.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΣΠΑΣΤΡΑ (Νομός Πιερίας): Κύριε Πρόεδρε, αγαπητές φίλες και φίλοι, θα ήθελα να εκφράσω και εγώ τις απόψεις μου και να διατυπώσω τις προτάσεις μου πάνω στα προβλήματα που απασχολούν την ελληνική γεωργία.

Το ζήτημα της γεωργίας δεν είναι καθόλου απλό. Αντίθετα, υπάρχουν πολλοί και διάφοροι παράγοντες που το συνθέτουν και το συνδέουν και με άλλους τομείς της κοινωνικής μας ζωής. Σε κάποιους απ' αυτούς θα ήθελα να αναφερθώ και εγώ σήμερα.

Κατ' αρχάς, το σημείο, στο οποίο θα ήθελα να επικεντρώσω την ομιλία μου, είναι το πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι αγρότες και, κυρίως, οι καπνοκαλλιεργητές σχετικά με τις ποσοστώσεις και τον καταμερισμό τους. Η ποσόστωση, δηλαδή η επιδοτούμενη ποσότητα καπνού, που δικαιούται ο καπνοπαραγωγός και η οποία έχει κατανεμηθεί στους Έλληνες γεωργούς με βάση Οδηγία της ΕΟΚ του 1992, χρειάζεται ανανέωση. Υπάρχουν αγρότες, στους οποίους η ποσόστωση είναι άχρηστη, αφού έχουν εγκαταλείψει τις καλλιέργειές τους για διάφορους λόγους, ενώ υπάρχουν νέοι άνθρωποι, οι οποίοι θέλουν να ασχοληθούν σοβαρά με τη γεωργία, αλλά δεν μπορούν να το κάνουν, αφού δεν έχουν ποσόστωση και συνεπώς δικαίωμα καλλιέργειας και ούτε μπορεί να τους δοθεί σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς.

Γιατί, λοιπόν, οι κυβερνήσεις δε δίνουν την ευκαιρία σε νέα άτομα να δουλέψουν στα χωράφια και να μείνουν στα χωριά τους, τη στιγμή που ανησυχούν για το μαρασμό της υπαίθρου και τα προβλήματα της αστυφιλίας και της ανεργίας, τα οποία υποτίθεται ότι προσπαθούν να αντιμετωπίσουν; Γιατί να υπάρχουν σε αχρηστία ποσοστώσεις αγροτών που αποσύρθηκαν από τη γεωργία; Κοινό μυστικό, επίσης, αποτελεί το απαράδεκτο φαινόμενο της παράνομης ενοικίασης αυτών των ποσοστώσεων και μάλιστα σε τιμές απαγορευτικές για τους φτωχούς αγρότες. Θα πρότεινα ανακαταμερισμό των ποσοστώσεων μετά την επανεξέταση της οικονομικής κατάστασης και των αναγκών του κάθε αγρότη. Επίσης, ανανέωση των ποσοστώσεων ανά τριετία, αφού εκτιμηθούν οι οικογενειακές αλλαγές που μπορεί να προέκυψαν σε κάθε δικαιούχο. Επανεκτιμώντας έτσι κάθε φορά την κατάσταση του αγρότη, πετυχαίνουμε δικαιότερη κατανομή των ποσοστώσεων και την ενασχόληση ολοένα και περισσότερων νέων γεωργών στις καλλιέργειες.

Μια ακόμη πρόταση για τη λύση του προβλήματος ασυμβατότητας της παραγωγής και των ελάχιστων ποσοστώσεων που δίνονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση στην Ελλάδα πηγάζει από την εξής διαπίστωση: Η Ελλάδα είναι μια χώρα με μεγάλη ηλιοφάνεια. Αυτό δεν πρέπει να μείνει ανεκμετάλλευτο. Η Ευρωπαϊκή Ένωση μας καθορίζει πλαφόν για όλα τα γεωργικά προϊόντα, εκτός από τα κηπευτικά και τα δένδρα. Αυτή η επισήμανση, σε συνδυασμό με τον ήλιο της Ελλάδας, θα μπορούσε να είναι μια πολύ λειτουργική λύση στο παραπάνω πρόβλημα των ποσοστώσεων. Η πολιτεία, λοιπόν, θα πρέπει να πληροφορήσει τους αγρότες γι' αυτήν τη δυνατότητα που έχουν και να τους βοηθήσει να στραφούν σ' αυτήν την κατεύθυνση, δίνοντάς τους κίνητρα, όπως δάνεια, υψηλότερες τιμές και άλλα.

Στη συνέχεια, προτείνω συμπίεση του εμπορικού κέρδους των ιδιωτών με την ενίσχυση του θεσμού των τοπικών συνεταιρισμών, ενεργώντας συγχρόνως διαχειριστικούς ελέγχους στις συνεταιριστικές ενώσεις που εδρεύουν σε κάθε νομό. Παράλληλα, να προωθηθεί η δημιουργία κρατικού εξαγωγικού φορέα, που θα είναι υπό την εποπτεία των συνεταιρισμών, σε αντιδιαστολή με τους εμπόρους, οι οποίοι είναι σήμερα οι μόνοι κυρίαρχοι στο χώρο του εξαγωγικού εμπορίου. Έτσι, οι συνεταιρισμοί θα έχουν μεγαλύτερη δύναμη, για να μπορέσουν να αντεπεξέλθουν στον άνισο ανταγωνισμό τους με τους εμπόρους.

Επίσης, θα πρότεινα αύξηση του εισοδήματος των αγροτών, όχι μόνο με την αύξηση των τιμών των αγροτικών προϊόντων, αλλά και με τη μείωση του κόστους παραγωγής, που είναι σε υψηλά επίπεδα. Αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί με αναδάσμο της γης και μείωση του φόρου προστιθέμενης αξίας από 18%, που ισχύει σήμερα για τα γεωργικά μηχανήματα, σε ποσοστό της τάξης του 8%.

Αυτά είναι μερικά προβλήματα, που κατάφερα να εντοπίσω από τη δική μου οπτική γωνία σχετικά με το αγροτικό ζήτημα και, όπως αναφέρει και ένα απόσπασμα από κάποια εφημερίδα, «οι αγρότες είναι η ψυχή ενός τόπου και αυτοί κρατούν στα χέρια τους τα πιο πολύτιμα: τους καρπούς της γης, της ψυχής, του μυαλού, αλλά και τις παραδόσεις, τους θρύλους, τα όνειρα της φυλής».

Καλό, λοιπόν, θα είναι να τους προσέξουμε όσο γίνεται περισσότερο, για το καλό του συνόλου.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Ευγενία Σταματοπούλου.

ΕΥΓΕΝΙΑ ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΥ (Νομός Σάμου): Εκπροσωπώ το ακριτικό νησί της Σάμου και αυτό που με προβληματίζει ιδιαίτερα είναι εάν όντως η Σάμος αποτελεί ενεργό τμήμα αυτού του τόπου, διότι καθημερινά μου δίνεται η εντύπωση ότι ζω σε έναν τελείως απομονωμένο από τον υπόλοιπο ελληνικό χώρο τόπο. Σκεφθείτε ότι τα πλοία, που αποτελούν το σημαντικότερο μέσο μετακίνησης σε ένα ακριτικό νησί, παραμένουν σταθερά σε πανάθλια κατάσταση.

Δεν ξέρω τι να πρωτοαναφέρω. Να μιλήσω για την ανύπαρκτη συνέπεια στα δρομολόγια, αφού οι απεργίες, οι καθυστερήσεις και οι άσχημες καιρικές συνθήκες είναι αρκετές για να ταλαιπωρήσουν τον ταξιδιώτη; Δεν καταλαβαίνω, γιατί τα περισσότερα πλοία της γραμμής συνεχίζουν να εκτελούν δρομολόγια και δεν έχουν ακόμα αποσυρθεί. Οι βλάβες τους είναι πολλές και η ταχύτητα που αναπτύσσουν είναι ασύμβατη με την πρόοδο της τεχνολογίας.

Δυσκολευόμαστε να επικοινωνήσουμε με τα γύρω νησιά, τα οποία έμμεσα κάποιοι γείτονές μας αμφισβητούν ότι είναι δικά μας. Εκείνο, όμως, που με απασχολεί ιδιαίτερα, είναι το θέμα της ασφάλειας όσον αφορά τα μέσα μεταφοράς, αφού εύκολα μπορεί κάποιος να συσχετίσει την ηλικία της Ακρόπολης με την ηλικία αυτών των καραβιών. Και αυτό στην

Ελλάδα του 2000, στην Ελλάδα κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η αγανάκτησή μας είναι μεγάλη. Τι κίνητρα δίνετε σε εμάς τους νέους, προκειμένου να εκμεταλλευτούμε τους πλούσιους πόρους του νησιού μας; Πόσοι νέοι επιθυμούν να ασχοληθούν με τη γεωργία ή την αλιεία; Ποιες είναι οι προοπτικές αυτών των επαγγελμάτων; Μήπως η φορολογία, η δανειοδότηση με τοκογλυφικούς όρους, οι ακαθόριστες τιμές των προϊόντων ή η αύξηση του κόστους παραγωγής; Πιστεύετε, ότι η πενιχρή σύνταξη του αγρότη ή του ψαρά αποτελεί κίνητρο για ένα νέο;

Εγώ, ως νέα και ως εκπρόσωπος του ακριτικού νησιού της Σάμου, αγαπώ και σέβομαι τον τόπο μου και θα αγωνιστώ για την ανάπτυξή του. Καθημερινά αναζητούμε τρόπους για να συμβαδίσουμε με την ανάπτυξη της υπόλοιπης Ελλάδας. Μήπως, όμως, και η πολιτική ηγεσία θα πρέπει να πάψει να είναι αδρανής και να ενισχύσει τη συμμετοχή μας στην κοινωνική ζωή του τόπου;

Δώστε κίνητρα στους νέους για να παραμείνουν στις ακριτικές περιοχές τους.

Ενισχύστε την τουριστική ανάπτυξη των παραμελημένων νησιών, ώστε να αναπτυχθούν οικονομικά.

Ενδιαφερόμαστε για τους παραγωγούς κρασιού, που με τη θέλησή τους διατηρούν υψηλή την ποιότητα του σαμιώτικου κρασιού.

Δώστε αποζημιώσεις στους μικροκαλλιεργητές, των οποίων η ζωή βρίσκεται στο έλεος των καιρικών συνθηκών.

Δεν φέρουν οι Σαμιώτες την ευθύνη για την απομόνωσή τους, αλλά οι πολιτικοί που ενδιαφέρονται μόνο για την Αθήνα, την πόλη των Ολυμπιακών Αγώνων. Όμως, Ελλάδα δεν είναι μόνο η Αθήνα, αλλά και η Σάμος και οι υπόλοιπες ακριτικές περιοχές.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Ευθύμης Κουερίνης.

ΕΥΘΥΜΗΣ ΚΟΥΕΡΙΝΗΣ (Αμμόχωστος): Θα αναφερθώ στο θέμα της ξενομανίας. Εμείς, οι Έφηβοι Βουλευτές, με τη θρασύτητα των σκέψεων μας και το δυναμισμό των ιδεών μας, παίρνουμε σήμερα την πρωτοβουλία να εκφράσουμε προβληματισμούς και αντιλήψεις που, άλλοτε απαρχαιωμένες, άλλοτε εκμοντερνισμένες, στοχεύουν στην προαγωγή και εξύψωση του εθνικού μας φρονήματος.

Σε μια εποχή, όπου κυριαρχεί ο άκρατος καταναλωτισμός και στο κράτος μας είναι διάχυτο το πνεύμα της ηττοπάθειας, ο ρόλος μας για επισήμανση των σημερινών προβλημάτων είναι αναβαθμισμένος. Θα δώσω ιδιαίτερη προσοχή στο θέμα της ξενομανίας, σε συνάρτηση με την αντιμετώπισή του από τη σημερινή νεολαία.

Το πρόβλημα της ξενομανίας ή, πιο σωστά, του μιμητισμού ευρωπαϊκών προτύπων οδηγεί στην απώλεια της εθνικής μας ταυτότητας και στην υιοθέτηση ενός τρόπου ζωής που δεν ανταποκρίνεται στην ελληνικότητά μας. Τα ξένα

στοιχεία που προβάλλουν αισθητά σε κάθε τομέα της σημερινής ζωής, κυρίως μέσω της ψυχαγωγίας, απειλούν να διαφθείρουν την ελληνική μας υπόσταση. Νιώθοντας πολλές φορές μειονεκτικά έναντι του δυτικοευρωπαϊκού πολιτισμού και διακατεχόμενοι από ένα σύμπλεγμα κατωτερότητας, εγκαταλείπουμε σταδιακά την παράδοσή μας και αφομοιώνουμε ξένα στοιχεία, που προσπαθούν να αλλοιώσουν τη φυσιογνωμία μας.

Οφείλουμε, λοιπόν, να διαφυλάξουμε τα χαρακτηριστικά του έθνους μας, χωρίς να απορρίπτουμε εντελώς τα ευρωπαϊκά στερεότυπα, αλλά χρησιμοποιώντας τα επιλεκτικά, για να μένουμε κοντά στο ρυθμό της εκσυγχρονισμένης Ευρώπης. Απαιτείται η εξύψωση του πνευματικού και εκπαιδευτικού μας επιπέδου, που θα μας βοηθήσει να διακρίνουμε το σωστό από το λανθασμένο.

Δεν είναι λίγες οι φορές που οι μεγαλύτεροι αντιδρούν και ασκούν πιέσεις επάνω μας, επειδή θέλουμε να συμπορευτούμε με τον ευρωπαϊκό τρόπο ζωής. Δεν είναι έτσι. Ξέρουμε ποιο είναι το συμφέρον μας και ανησυχούμε για το μέλλον αυτού του τόπου. Εκπροσωπώντας την Αμμόχωστο, ως Έλληνας του Απόδημου Ελληνισμού, έχω διαπιστώσει ότι η ελληνική νεολαία είναι ισχυρότατη και ικανότατη σε σχέση με οποιαδήποτε άλλη νεολαία, οποιουδήποτε άλλου έθνους. Γι' αυτό, οφείλουν οι πολιτικοί να δείχνουν μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στις ικανότητες και στις ιδέες μας και να προωθούν τους νέους πολιτικούς σε ενεργότερη συμμετοχή στον πολιτικό βίο. Πρέπει να μας εμπιστευτείτε και δε θα σας απογοητεύσουμε. Το μέλλον μας ανήκει.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΑΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαριστούμε και μεταφέρουμε την αγάπη μας στην Κύπρο.

Το λόγο έχει ο Ελιβέριος Δημόθυρας.

ΕΛΙΒΕΡΙΟΣ ΔΗΜΟΘΥΡΑΣ (Νομός Κιλκίς): Θέλω να χαιρετίσω τους Εφήβους Βουλευτές και εσάς προσωπικά. Δε θα μιλήσω στη σημερινή συνεδρίαση, ωστόσο έχω καταθέσει τις προτάσεις μου για το θέμα της προστασίας των ζώων.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΑΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Ευστάθιος Λιόλιος, από το λύκειο του Παναγίου Τάφου. Επί τη ευκαιρία, θα ήθελα να μας πεις δύο λόγια για το λύκειο του Παναγίου Τάφου.

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΛΙΟΛΙΟΣ (Ισραήλ): Το λύκειο αυτό το διατηρεί το Πατριαρχείο Ιεροσολύμων. Τελειώνοντας αυτό το λύκειο μπορούμε να γίνουμε ιερωμένοι και να παραμείνουμε στο Ισραήλ ή, αν θέλουμε, να γυρίσουμε στην Ελλάδα. Συνολικά στο γυμνάσιο και στο λύκειο είμαστε 15 παιδιά.

Θα ήθελα να μιλήσω για τη ναυτιλία και συγκεκριμένα για τις θαλάσσιες μεταφορές. Οι θαλάσσιες μεταφορές σημαίνουν πολλά για την Ελλάδα. Είναι, θα έλεγα, ένα ολόκληρο κεφάλαιο, απ' ενός γιατί η χώρα μας διαθέτει νησιώτικα συμπλέγματα από τα σημαντικότερα στον κόσμο με μόνιμα ανθρώπινη παρουσία καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου, απ' ετέρου γιατί, κατά τους καλοκαιρινούς κυρίως μήνες, τα νη-

σιά αυτά γίνονται χώρος υποδοχής τουριστών απ' όλο τον κόσμο. Έτσι, είναι φανερό ότι η ομαλή, άνετη και ακίνδυνη πρόσβαση στα νησιά αυτά είναι προϋπόθεση όχι μόνο της τουριστικής ανάπτυξης, αλλά και της αποφυγής φαινομένων μετανάστευσης των Ελλήνων κατοίκων, οι οποίοι είναι φυσικό να αισθάνονται κάποια στιγμή απομονωμένοι και εγκαταλειμμένοι, «αποκομμένοι» θα λέγαμε από την υπόλοιπη χώρα. Φυσικά, υπάρχει και η από αέρος πρόσβαση, αλλά δεν διαθέτουν όλα τα νησιά αεροδρόμια. Έτσι, το πλοίο παραμένει ο βασικός «σύνδεσμος» με τον υπόλοιπο κόσμο, ο βασικός τροφοδότης, ακόμη και πόσιμου νερού σε αρκετά νησιά –κυρίως των Κυκλάδων– αλλά και των μέσων μεταφοράς των προς εξαγωγή εμπορευμάτων. Είναι, με άλλα λόγια, ένας «ομφάλιος λώρος», που όταν αποκόπτεται έχουμε ερήμωση και εγκατάλειψη. Φυσικά, δεν είναι ο μοναδικός λόγος που ερημώνονται τα νησιά μας. Η πολιτεία δεν έδωσε τη σημασία που έπρεπε σε ένα τέτοιο θέμα. Έτσι, ενώ είμαστε χώρα με τόσο πλούσια ναυτική παράδοση –η μοναδική στην Ευρώπη και από τις ελάχιστες στον κόσμο–, σε θέματα προγραμματισμών, αλλά και ορθολογιστικής εκτίμησης των δεδομένων, είμαστε, δυστυχώς, πίσω.

Έχουμε, λοιπόν, το φαινόμενο της άγονης γραμμής, νησιά δηλαδή, όπου το καράβι πάει μια στις τόσες, προφανώς επειδή δε συμφέρει να πηγαίνει πιο συχνά. Μα μήπως, αν πήγαινε πιο συχνά δε θα συνέβαλλε στην αναβάθμιση των νησιών αυτών, δε θα τα επισκέπτονταν περισσότεροι τουρίστες; Δε θα ήταν ένα κίνητρο για την επιστροφή των τυχόν ξενιτεμένων κατοίκων;

Δεν είναι δύσκολο να αλλάξει η κατάσταση, φθάνει να υπάρξουν τα κατάλληλα κίνητρα. Και σ' αυτό το θέμα τον πρώτο λόγο έχει η πολιτεία και όχι οι πλοιοκτήτες, που φροντίζουν για το συμφέρον τους.

Τα έργα υποδομής είναι ένα άλλο πρόβλημα. Υπάρχουν νησιά, όπως η Μύκονος και η Σαντορίνη, των οποίων τα λιμάνια δεν είναι καθόλου αντάξια της φήμης που χαίρουν τα νησιά αυτά παγκοσμίως.

Βέβαια, οι θαλάσσιες μεταφορές είναι ένα κεφάλαιο παγκόσμιο. Συνέβαλαν αποφασιστικά στη δημιουργία του σύγχρονου κόσμου. Τα ελληνικά πλοία, ήδη από τη δεύτερη χιλιετία π.Χ. διασχίζουν τη Μεσόγειο, δημιουργούν αποικίες, εμπορεύονται, φέρνουν ανθρώπους σε επαφή. Η επαφή με άλλους χώρους συνέβαλε στη διεύρυνση των πνευματικών οριζόντων και ήταν ένας βασικός παράγοντας για τη δημιουργία πολιτισμού.

Σήμερα, βέβαια, τα πράγματα έχουν αλλάξει. Με τα μέσα της τεχνολογίας οι επαφές είναι άμεσες και αποκαλυπτικές, ωστόσο οι θαλάσσιες μεταφορές δεν έχασαν τη σημασία τους. Υπάρχει ένα τμήμα του παγκόσμιου πληθυσμού που δεν πατάει σε στερεό έδαφος, καθημερινά βρίσκεται εν πλώ.

Όσον αφορά την Ελλάδα, μπορεί να συνεχίσει την παράδοση. Καλή θέληση χρειάζεται μόνο, ορθός προγραμματι-

σμός και έργα υποδομής. Αλλιώς, τα νησιά μας θα ερημώσουν ένα ένα και θα τα διεκδικούν οι Τούρκοι ως ακατοίκητες βραχονησίδες. Ευχαριστώ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Ειρήνη Κιπριτσιή.

ΕΙΡΗΝΗ ΚΙΠΡΙΤΣΗ (Νομός Δράμας): Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, θα ήθελα να αναφερθώ σε θέματα του τύπου μου σχετικά με τις εναλλακτικές μορφές τουρισμού, που μπορεί να δημιουργηθούν εκεί.

Η Δράμα βρίσκεται σε τέτοια γεωγραφική περιοχή, όπου μπορούν να αναπτυχθούν ειδικές μορφές τουρισμού. Στο βουνό Φαλακρό βρίσκεται ένα αξιόλογο χιονοδρομικό κέντρο και ένα καταφύγιο, που κατά τη γνώμη μου θα μπορούσε να αποτελέσει πόλο έλξης χειμερινού τουρισμού. Χρειάζεται, όμως, καλύτερη οργάνωση και περισσότερη διαφήμιση. Επίσης, το δάσος της Ελατιάς αποτελεί θέλγητρο δασοτουρισμού, καθώς είναι ένα από τα μεγαλύτερα οικοσυστήματα της Ελλάδας. Ελεγχόμενο θα πρέπει να είναι το κυνήγι στις περιοχές όπου επιτρέπεται και αναγκαία η επιβολή κυρώσεων σε όσους παραβιάζουν τους κανονισμούς σχετικά με τις επιτρεπόμενες ζώνες κυνηγιού.

Παράλληλα, δυνατή και απαραίτητη είναι η αλιεία στις φυσικές κλάδες του Νέστου. Μεγάλο ενδιαφέρον, επίσης, συγκεντρώνει το σπήλαιο στην περιοχή του Μαρά. Στη Δράμα υπάρχει δυνατότητα ανάπτυξης κοινωνικού τουρισμού. Τα ιστορικά μνημεία στα οχυρά του Λισέ παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον και το γεγονός ότι βρίσκονται στα σύνορα ενισχύει στην ανάπτυξη του μορφωτικού τουρισμού. Ταυτόχρονα, είναι δυνατή η ανάπτυξη του αγροτουρισμού με την έκθεση σπάνιων φυτών και βοτάνων που υπάρχουν στην περιοχή της Δράμας. Στη Δράμα, επίσης, υπάρχουν τα ιαματικά λουτρά των Θερμίων. Αξιοσημείωτο είναι, επίσης, το γεγονός, λόγω του άφθονου νερού που υπάρχει, της ανάπτυξης ενός νέου είδους καλλιέργειας, αυτού της υδατοκαλλιέργειας.

Πιστεύω, ότι η καλή οργάνωση, η μεθοδικότητα, η δραστηριοποίηση για την προώθηση των νέων αυτών μορφών τουρισμού, όπως και η χορήγηση περισσότερων κονδυλίων για την αξιοποίηση και διαφήμιση των τουριστικών περιοχών, θα βοηθούσε πάρα πολύ στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη του τόπου. Επίσης, είναι επιτακτική ανάγκη να συνειδητοποιήσουμε όλοι μας –και ιδιαίτερα όσοι κατέχουν κάποια εξουσία– την ευθύνη που έχουμε για ουσιαστικότερη αντιμετώπιση των προβλημάτων.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Πολλά από αυτά που προτείνετε είναι αρμοδιότητα των τοπικών αρχών και θα πρέπει και αυτές να ενεργοποιηθούν.

Ο Βασίλης Ρουμελιώτης έχει το λόγο.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗΣ (Νομός Αρκαδίας): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να παρουσιάσω ορισμένες σκέψεις και απόψεις μου πάνω στο θέμα της εκμετάλλευσης των φυσικών πόρων και την παραγωγή ενέργειας από εναλλακτικές και

ανανεώσιμες πηγές. Ξεκινώ με μια διαπίστωση. Είναι αδιαμφισβήτητο το πρόβλημα της υπερεκμετάλλευσης και της μη επάρκειας των φυσικών πόρων της πατρίδας μας. Γιατί γι' αυτήν την πατρίδα μας –και όχι γενικά και αόριστα– θέλω να μιλήσω.

Ένας από τους ισχυρότερους δείκτες ανάπτυξης μιας χώρας, όπως γνωρίζουμε, είναι τα ποσά της ενέργειας που αυτή καταναλώνει. Ο λεγόμενος «πρώτος κόσμος» καταναλώνει πάνω από το 80% της συνολικά παραγόμενης ενέργειας σε όλο τον πλανήτη. Εδώ μπαίνει το πρόβλημα. Αυτή η ενέργεια, που τόσο εύκολα και απεριόριστα καταναλώνεται από τις αναπτυγμένες χώρες –μεταξύ αυτών και η Ελλάδα θέλω να πιστεύω– παράγεται από πηγές μη ανανεώσιμες και ιδιαίτερα ρυπογόνες. Από πηγές, οι οποίες αφ' ενός εξαντλούνται γρήγορα, αφ' ετέρου επιβαρύνουν το περιβάλλον. Στην Ελλάδα πάνω από το 85% της ενέργειας παράγεται από λιγνίτη, στην Πτολεμαΐδα και στη Μεγαλόπολη. Αυτό κατ' αρχήν είναι αρνητικό. Κι αυτό, γιατί η καύση του λιγνίτη έχει τρία ιδιαίτερα αρνητικά στοιχεία. Πρώτον, μέσω της παραγωγής και της διάχυσης στην ατμόσφαιρα μεγάλων ποσοτήτων διοξειδίου του άνθρακα επιτείνεται το φαινόμενο του θερμοκηπίου. Δεύτερον, λόγω της παραγωγής μονοξειδίου του άνθρακα, από μία σειρά ενώσεων του θείου και του αζώτου, επιβαρύνεται σε μεγάλο βαθμό η υγεία των ανθρώπων που ζουν σε αυτές τις περιοχές. Τρίτον, επειδή τα ορυχεία στην Ελλάδα είναι επιφανειακά, έχουμε εκτός από την ατμοσφαιρική και εδαφική ρύπανση και οπτική. Επιπλέον, ας μην ξεχνάμε και κάτι άλλο. Ο λιγνίτης, όπως και το πετρέλαιο, είναι πηγές ενέργειας μη ανανεώσιμες, εξαντλούνται με ταχείς ρυθμούς, οπότε έχουμε σοβαρό πρόβλημα. Ποια είναι η λύση; Θα μου πείτε οι εναλλακτικές μορφές ενέργειας, όπως η αιολική ή η ηλιακή. Σύμφωνοι, αλλά τα πράγματα δεν είναι τόσο απλά, όσο φαίνονται. Συμφωνώ ότι οι μορφές αυτές είναι προτιμότερες, γιατί έχουν δύο μεγάλα πλεονεκτήματα. Πρώτον, είναι ήπιες μορφές ενέργειας και φιλικές προς το περιβάλλον και δεύτερον, θεωρητικά δε δημιουργούν εξάρτηση. Όσο υπάρχει γη, θα υπάρχει ήλιος και αέρας. Όμως και αυτές έχουν κάποια προβλήματα, όπως είναι το θέμα του κόστους. Οι εναλλακτικές είναι ακριβές μορφές ενέργειας. Μία ηλιακή κίλοβατώρα κοστίζει σχεδόν το τετραπλάσιο από μία λιγνιτική, οπότε έχουμε πρόβλημα, μιας και η Ελλάδα είναι μια χώρα με μία σχετική αδύναμη οικονομία και δεν έχει τα οικονομικά περιθώρια να παράγει τέτοια καθαρή ενέργεια.

Η τεχνολογία αυτών των μορφών ενέργειας μας έρχεται από την Αμερική και τη Δυτική Ευρώπη, το λεγόμενο know how είναι εισαγόμενο, γι' αυτό είναι και πανάκριβο.

Όσο μεγάλα και ανυπέροβλητα και αν φαίνονται τα προβλήματα, πάντα υπάρχουν λύσεις. Τις λύσεις τις δίνει πάντα η επιστήμη. Όσο δύσκολο και αν είναι, μπορούμε να παράγουμε καθαρή ενέργεια και αυτήν μπορούμε να την κάνουμε αποδοτική και φθηνή. Ήδη, οι επιστήμονες μιλούν για παρα-

γωγή ενέργειας στο μέλλον μέσω ψυχρής σύντηξης. Η έρευνα, όμως, κοστίζει, απαιτεί μεγάλα κεφάλαια. Είναι εξαιρετικό για μία χώρα, που θέλει να ονομάζεται ευρωπαϊκή, να διαθέτει μόνο το 0,3% του προϋπολογισμού της για έρευνα.

Είναι ντροπή –και αυτή είναι η πρότασή μου, όχι μόνο προς τη Βουλή των Εφήβων, αλλά κυρίως προς τη Βουλή των Ελλήνων– να μη διατίθενται κονδύλια για την έρευνα. Αυξήστε τα κονδύλια αυτά, δημιουργείτε εργαστήρια, χρηματοδοτείστε ερευνητικά προγράμματα και μη φοβάστε. Τα κεφάλαια που ξοδεύονται για την έρευνα ποτέ δεν πάνε χαμένα. Άλλωστε, εσείς, δεν είστε αυτοί, που τόσες φορές σας ακούσαμε και σας ακούμε να λέτε, ότι μία από τις καλύτερες επενδύσεις για μια χώρα είναι η ανάπτυξη της παραγωγής και της τεχνολογίας; Ευχαριστώ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Βασίλη, επειδή τυχαίνει να είμαι φυσικός, σε διαβεβαιώ ότι η λύση του μέλλοντος του κόσμου όσον αφορά την ενέργεια φαίνεται να είναι η σύντηξη του υδρογόνου προς το ήλιο. Το ζητούμενο είναι να κάνουμε την ψυχρή σύντηξη, που δεν αφήνει ραδιενεργά κατάλοιπα. Η πρόκληση βρίσκεται στο εξής σημείο: Πριν από λίγες μέρες ανακοινώθηκε ότι ξένοι επιστήμονες έκαναν μια μεγάλη διαπίστωση, ότι το νετρίνο, ως κόκκος ενέργειας, έχει μάζα. Αν αυτό αποδειχθεί, η ανακάλυψη αυτή θα σημαίνει ότι είμαστε κοντά στην ενοποίηση του αγνώστου. Το ερώτημα είναι πώς ενοποιούνται οι δυνάμεις. Αν ανακαλυφθεί το πώς συμβαίνει η ενοποίηση αυτή, θα φθάσουμε πιο κοντά στην εξήγηση της δομής της ύλης. Αυτή είναι και η ελπίδα για το ενεργειακό ζήτημα.

Στον ενεργειακό τομέα, επαναλαμβάνω ότι είμαστε οι πρώτοι στην Ευρώπη. Έχουμε κάνει παραγωγικές επενδύσεις, η ΔΕΗ έχει κατασκευάσει αιολικά πάρκα στις Κυκλάδες και στην Κρήτη και παράγει αξιοποιήσιμη ενέργεια.

Ο Αναστάσιος Καλόγρης έχει το λόγο.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΑΛΟΓΡΗΣ (Νομός Βοιωτίας): Θα ήθελα να κάνω μία πρόταση για την επίλυση του προβλήματος της ενέργειας. Σχετίζεται με τους κεραινούς. Γνωρίζουμε ότι ο κεραινός είναι συσσώρευση τρομερού ποσού ενέργειας, το οποίο μπορεί, για παράδειγμα, να τροφοδοτήσει τη Θεσσαλονίκη με ρεύμα για μεγάλο χρονικό διάστημα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Αυτό επί του παρόντος αποτελεί βόμβα.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΜΠΟΡΑΖΑΝΗΣ (Νομός Σερρών): Θα ήθελα να προσθέσω το εξής: Υπάρχει έλλειψη κονδυλίων, όσον αφορά στην ανάπτυξη. Με μία μικρή επιβάρυνση στον αμυντικό προϋπολογισμό της χώρας, η αμυντική βιομηχανία θα μπορούσε να κάνει θαύματα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το Ισραήλ, χώρα μικρού πληθυσμού με μεγάλη στρατιωτική δύναμη, λόγω της αμυντικής της βιομηχανίας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το πρόβλημα αυτό είναι σύνθετο και δεν μπορούμε να το συζητήσουμε στην παρούσα επιτροπή.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΒΑΡΑΑ (Νομός Λακωνίας): Θα ήθελα να διαφωνήσω με τα όσα είπε ο Βασίλης. Είπε ότι οι έρευνες είναι αποδοτικές. Η ιστορία έχει δείξει, όπως με την ανακάλυψη της πυρηνικής βόμβας, ότι η έρευνα δεν είναι πάντα αποδοτική, αν δε συνδυάζεται με το ήθος του επιστήμονα. Μπορεί να προκαλέσει τεράστιες ζημιές σε ολόκληρη την ανθρωπότητα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Τα πράγματα είναι έτσι, όπως τα λές. Δυστυχώς οι ανακαλύψεις σπάνια χρησιμοποιήθηκαν για την ευημερία του ανθρώπινου γένους. Σήμερα ζούμε τον πολύπλοκο κόσμο της πληροφορικής, που φαίνεται ότι χρησιμοποιείται για το καλό της ανθρωπότητας, αλλά ταυτόχρονα μπορεί να χρησιμοποιείται και ως μέσο καταστροφής. Ας ελπίσουμε ότι ο κοινός αγώνας όλου του κόσμου θα οδηγήσει στην αποτροπή αυτών των εφαρμογών.

ΔΑΝΑΗ ΑΖΑΡΙΑ (Β' Αθηνών): Θα ήθελα να προσθέσω ότι υπάρχει και μία άλλη μορφή ενέργειας: η παλιρροϊκή, που, αν χρησιμοποιηθεί, μπορεί να καλύψει ένα μικρό ποσοστό ενέργειας από τις ανάγκες της Ελλάδας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Η Ελένη Καρυπίδου, Έφηβος Βουλευτής της Α' Θεσσαλονίκης, έχει το λόγο.

ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΥΠΙΔΟΥ (Α' Θεσσαλονίκης): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, Έφηβοι Βουλευτές, καλησπέρα σας. Θα σας εκφράσω κάποιες σκέψεις μου προφορικά και παρακαλώ να με συγχωρέσετε για το τρακ μου.

Θα ήθελα να αναφερθώ στα άτομα με ειδικές ανάγκες και στο κατά πόσο οι άνθρωποι αυτοί μπορούν να επισκέπτονται ορισμένους χώρους, όπως η Ακρόπολη, την οποία έτυχε να επισκεφθούμε σήμερα. Θα ήθελα να πω ότι την ομορφιά εγώ την είδα μέσα από τα μάτια των άλλων και μέσα από τα δικά μου χέρια, που είναι τα μάτια μου. Ζητάω να δημιουργηθεί ένα μουσείο ή ένας χώρος με εκμαγεία ή μακέτες, για να μπορούμε και εμείς να δούμε όσα βλέπετε εσείς.

Επίσης, θα ήθελα να σας παρακαλέσω να βάλετε κάποιες μπάρες, οι οποίες θα βοηθούν ανθρώπους με κινητικά προβλήματα. Αυτό που ζητώ ίσως ακούγεται ουτοπικό. Σκεφτείτε, όμως, ότι υπάρχουν άνθρωποι που θέλουν να γνωρίσουν τον πολιτισμό της Ελλάδας, άνθρωποι που περιλαμβάνονται στους ξένους τουρίστες και τυχαίνει να είναι άτομα με ειδικές ανάγκες.

(Ζωηρά χειροκροτήματα)

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ελένη, σου απάντησαν τα παιδιά. Σε έχουν αγαλιάσει και έτσι θα βλέπεις και εσύ με τα δικά τους μάτια, γιατί αυτό το συναίσθημα θα έρχεται σε σένα συνεχώς.

ΜΑΡΙΑ ΙΑΚΩΒΟΥ (Λευκωσία): Θα ήθελα να πω στη συνάδελφο, ότι αυτό το χειροκρότημα ήταν ειλικρινέστατο και να μην νομίζει ότι ήταν απλώς από συμπόνοια.

ΕΥΘΥΜΙΑ ΓΙΑΓΟΥΠΗ (Νομός Μεσσηνίας): Επειδή έχει

τύχει να ασχοληθώ και εγώ με το θέμα των ατόμων με ειδικές ανάγκες, θα ήθελα να τονίσω ότι υπάρχει κάποια περιθωριοποίηση από εμάς τους ίδιους. Μερικοί από εμάς θεωρούμε ότι τα άτομα αυτά δεν μπορούν να προσφέρουν τίποτα, ενώ στην πραγματικότητα έχουν αξίες και ιδανικά πολύ υψηλότερα από τα δικά μας. Θα ήθελα να προτείνω να υπάρξει ψυχολογική υποστήριξη από όλους μας σε όλους τους τομείς. Να γίνουν κάποια σεμινάρια, για να καταλάβουμε όλοι τις ανάγκες αυτών των ατόμων.

ΓΙΑΝΝΙΤΣΑ ΜΑΡΑΓΓΟΥΛΑ (Β' Αθήνας): Θα ήθελα να πω ότι δεν πρέπει να βλέπουμε αυτά τα παιδιά σαν παρειακούς. Οι περισσότεροι μένουν στα λόγια. Μπορεί να λέμε ότι είμαστε κοντά στην Ελένη, αλλά σε διάφορα καθημερινά θέματα, όπως το πώς θα κινηθούν μέσα στην πόλη, υπάρχουν πολλές παραλείψεις. Τα παιδιά αυτά αισθάνονται τη ζωή καλύτερα από εμάς που βλέπουμε.

ΛΑΞΠΟΙΝΑ ΛΑΔΟΜΕΝΟΥ (Νομός Ηρακλείου): Θα ήθελα να της δώσω συγχαρητήρια από όλους. Δεν έχει ειδικές ανάγκες, ειδικές ανάγκες έχουν αυτοί που δεν μπορούν να την δεχτούν.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΥΡΙΑΖΙΔΗΣ (Β' Θεσσαλονίκης): Ελένη, αν αυτό σε παρηγορεί, και εγώ ανήκω σε αυτά τα άτομα, έχω σάκχαρο. Ο καθένας έχει τα προβλήματά του σε αυτόν τον κόσμο.

ΛΑΜΠΡΟΣ ΑΡΑΜΠΑΤΖΟΓΛΟΥ (Α' Θεσσαλονίκης): Μερικές φορές τα άτομα με ειδικές ανάγκες μπορούν να προσφέρουν περισσότερα από τους υπόλοιπους.

ΜΑΡΙΑ ΙΑΚΩΒΟΥ (Λευκωσία): Πιστεύω ότι η ρίζα του προβλήματος βρίσκεται στο ότι βλέπουμε τα άτομα με ειδικές ανάγκες με λύπηση. Μόνο αν σταματήσουμε να λυπούμαστε, θα γίνει κάτι.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΥΡΙΑΖΙΔΗΣ (Β' Θεσσαλονίκης): Θεωρώ τον όρο «άτομα με ειδικές ανάγκες» λίγο παρατραβηγμένο. Για μας είναι τρόπος ζωής, δεν είναι ειδική ανάγκη.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Ελένη Μωυσιάδου.

ΕΛΕΝΗ ΜΩΨΣΙΑΛΟΥ (Νομός Πέλλας): Ασχολήθηκα με τα θέματα του τουρισμού, της βιομηχανίας και του περιβάλλοντος, με την επικράτηση της τέχνης και την προβολή της μέσα από αυτούς και από άλλους τομείς της παραγωγής και του εμπορίου.

Στο μεταίχμιο του 20ού αιώνα, διαπιστώνουμε την απουσία της τέχνης από τη βιομηχανία, το εμπόριο και το περιβάλλον. Η τέχνη, που οδηγεί την ψυχή του ανθρώπου στην κάθαρση, τείνει να εξοριστεί από κάθε πτυχή της ζωής μας. Το γεγονός αυτό μαρτυρούν οι απειριοίτητοι αρχαιολογικοί χώροι, τα γεμάτα επιγραφές και συνθήματα κτίρια, οι ακαλαίσθητες σχολικές εγκαταστάσεις και το περιβάλλον που καταστρέφουμε. Αν αποκτούσαμε όλοι αισθητική και περιβαλλοντική συνείδηση, ίσως θα αγωνιζόμασταν για την αποφυγή της μόλυνσης, τη διατήρηση και την προάσπιση του

ωραίου. Με το σημερινό ρυθμό, σύντομα, ο τουρισμός δε θα εκτιμάει αυτά που προβάλλουμε. Η βιομηχανία θα προχωρά με αργότερους ρυθμούς και όλος αυτός ο μαρασμός θα έχει αντίκτυπο στο εμπόριο και στην οικονομία. Στον ολοένα μεγαλύτερο κίνδυνο που διατρέχει η τέχνη και οι αισθητικές της μορφές, η συνειδητοποίηση και η προσπάθεια πρέπει να είναι άμεση και αποτελεσματική.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο προτείνω: Οι πνευματικοί άνθρωποι, οι καλλιτέχνες και η Εκκλησία έχουν χρέος να βοηθήσουν στην αναβάθμιση της τέχνης, μεταδίδοντας τις γνώσεις και την πείρα τους, με διαλέξεις και ομιλίες σε σχολεία και πνευματικά κέντρα. Η τέχνη πρέπει να εισχωρήσει και στον τομέα της βιομηχανίας. Τα κοινά βιομηχανικά προϊόντα να πάρουν το χαρακτήρα έργων τέχνης, ώστε να βρίσκουν αγοραστές όχι μόνο ανάμεσα στους φιλότεχνους, αλλά και σε όλο το κοινό. Επιβάλλεται να χαρακτηριστεί η ποιότητα τα προϊόντα μας και όχι μόνο η ποσότητα. Έτσι θα πάνε μπροστά το εμπόριο και η βιομηχανία.

Πρέπει να προβληθεί η τέχνη, με τη βοήθεια της τεχνολογίας, από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και ιδιαίτερα η πλούσια παράδοσή μας, που έλκει τον τουρισμό. Η προσπάθεια αυτή μπορεί να τελεσφορήσει με εκπομπές για την τέχνη και την ιστορία της, με ντοκυμαντέρ και αφιερώματα σε καταξιωμένους Έλληνες καλλιτέχνες. Η τέχνη πρέπει να στηριχθεί και στο χώρο της εκπαίδευσης, ώστε εμείς οι νέοι να την αναζητήσουμε και αργότερα στη ζωή μας. Διδασκαλία της τέχνης στα σχολεία από ειδικευμένο προσωπικό με άρτια υποδομή και οπτικοακουστικά μέσα και, φυσικά, σε σχολεία που θα είναι έργα τέχνης, με όμορφα διακοσμημένες αίθουσες και καταπράσινες αυλές.

Επίσης, θα ήταν εποικοδομητική η δημιουργία προγραμματικών καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων, μέσα από τα πολιτιστικά κέντρα, όπως παραδοσιακών χορών, θεατρικών παραστάσεων, εκθέσεων ζωγραφικής και γλυπτικής, που θα αποτελούσαν πόλο έλξης τόσο των τουριστών, όσο και των ντόπιων, με αποτέλεσμα τη βελτίωση της τοπικής αγοράς και της οικονομίας.

Η πολιτεία θα πρέπει να ενισχύσει οικονομικά τη βελτίωση των αρχαιολογικών χώρων και την ανάπτυξη της λαϊκής τέχνης. Έτσι, θα βελτιωθεί η ποιότητα ζωής, θα εξασφαλιστεί η επαφή με τους αρχαίους πολιτισμούς και θα τονωθεί η εθνική υπερηφάνεια των Ελλήνων.

Τέλος, επιτακτική, όσο ποτέ άλλοτε, προβάλλει η επιστροφή στην πατρίδα μας έργων τέχνης, όπως τα μάρμαρα του Παρθενώνα και άλλα μοναδικά αρχαιολογικά ευρήματα, που χωρίς κανένα λόγο βρίσκονται σε μουσεία ξένων χωρών.

Οι ευθύνες αρχίζουν από τα όνειρα. Η Ελλάδα μας στη μακράιωνη ιστορία της επέδειξε τον Όμηρο, το Σοφοκλή κ.λπ. και οφείλει ως φόρο τιμής τουλάχιστον να γίνει ένα παγκόσμιο κέντρο που θα καταγγείλει και επίσημα την πνευματική και υλική ακαλαισθησία. Κάθε φορά που η ψυχή του

ανθρώπου αναζητά την κάθαρση, η τέχνη θα τον βοηθήσει να αντιμετωπίσει τις δοκιμασίες της ζωής, να πιστέψει στον εαυτό του και να φανεί άξιος των προγόνων του, δημιουργώντας ακόμη και σήμερα σύγχρονους Παρθενώνες.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Ευστάθιος Παπαδόπουλος.

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Νομός Πέλλας): Στο θέμα που θα αναφερθώ θα μιλήσω για μία «άγρια» μορφή ενέργειας, που είναι μείζονος σημασίας για τη χώρα μας, όχι μόνο από ενεργειακής, αλλά και από οικονομικής πλευράς. Μιλώ για την αξιοποίηση του ορυκτού πλούτου του Αιγαίου και συγκεκριμένα του πετρελαίου.

Το 1929 «η Ελλάδα ανακάλυψε πετρέλαιο, αλλά κινδυνεύει να χάσει την ελευθερία της». Αυτά τα προφητικά λόγια ανήκουν στον Ελευθέριο Βενιζέλο, σ' έναν από τους μεγαλύτερους πολιτικούς. Παρ' ότι ζούμε στο κατώφλι του 21ου αιώνα και η εποχή της αποικιοκρατίας έχει περάσει, είναι πολύ δύσκολο μια μικρή χώρα να αξιοποιήσει προς όφελός της τις πλουτοπαραγωγικές πηγές της, χωρίς ιδιαίτερο κόστος. Οι αλληπάλληλες κρίσεις με την Τουρκία είναι αποτέλεσμα τόσο του ανταγωνισμού των μεγάλων πετρελαϊκών εταιρειών, όσο και της επιθυμίας της Τουρκίας να αξιώσει την εκμετάλλευση του πετρελαίου του Αιγαίου.

Η Τουρκία είναι ο μοχλός πίεσης προς την Ελλάδα για λογαριασμό των διαφόρων διεθνών συμφερόντων, τα οποία καθιστούν σαφές ότι δεν μπορεί να είναι η Ελλάδα η μόνη χώρα που θα εκμεταλλεύεται τα πετρέλαια του Αιγαίου. Μας θέτουν και το εξής εκβιαστικό δίλημμα: «Η υποχωρείτε ή πόλεμος». Με βάση τα παραπάνω προτείνω, με διάφορες διπλωματικές ενέργειες, η χώρα μας να φθάσει σε θέση ισχύος, ώστε να είναι ο μοναδικός φορέας εκμετάλλευσης του πετρελαίου και αυτό να αποτελεί θέμα εσωτερικό της Ελλάδας και όχι διεθνές. Επίσης, η χώρα μας να ακολουθήσει την πολιτική της αποτροπής στην περίπτωση του εκβιαστικού διλήμματος «ή υποχώρηση ή πόλεμος», που μας θέτουν τα διεθνή συμφέροντα. Προτείνω τη δημιουργία επιτροπής ή συμβουλίου, το οποίο θα ασχοληθεί μ' αυτό το σοβαρό θέμα. Ευχαριστώ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Δανάη Αζαρία.

ΔΑΝΑΗ ΑΖΑΡΙΑ (Β' Αθήνας): Θα αναφερθώ στον τουρισμό και την εικόνα της χώρας μας στο εξωτερικό. Η προβολή της χώρας μας στο εξωτερικό θα πρέπει να γίνεται όχι με τα πρότυπα που είχε ο ΕΟΤ κατά τη δεκαετία του '70, δηλαδή «ήλιος-θάλασσα-τζατζίκι». Ο πόλος έλξης της χώρας μας θα πρέπει να είναι οι πολιτιστικές της δραστηριότητες. Ευχαριστώ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Ευθύμης Κουερίνης.

ΕΥΘΥΜΗΣ ΚΟΥΕΡΙΝΗΣ (Αμμόχωστος): Θα ήθελα, σας παρακαλώ, να μου πείτε: Εφ' όσον το Αιγαίο δικαιοματικά και εθνικά μας ανήκει, γιατί δεν υπάρχει τρόπος να αντλή-

σουμε το πετρέλαιο, αφού γνωρίζουμε πού βρίσκεται, αλλά και τα μεταλλεύματα, από τη στιγμή που έχουμε τα απαραίτητα τεχνικά μέσα;

Πιστεύω ότι η απάντηση σ' αυτό είναι η επέκταση στα 12 ναυτικά μίλια. Για να γίνει αυτό χρειάζονται ισχυρές ένοπλες δυνάμεις.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Μαρίζα Δαρδαμανέλη.

ΜΑΡΙΖΑ - ΙΟΥΔΗΘ ΔΑΡΔΑΜΑΝΕΛΗ (Νομός Χαλκιδικής): Δε σκεφθήκαμε καθόλου τον οικολογικό τουρισμό. Είναι ένα είδος τουρισμού που συνηθίζεται στην Ευρώπη και γίνεται βάσει κάποιων κτηνοτροφικών, γεωργικών εργασιών. Με αυτόν τον τρόπο εξασφαλίζουμε την ανάπτυξη του τουρισμού και κατά τη διάρκεια του χειμώνα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Ιωάννης Κουλιέρης.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΛΙΕΡΗΣ (Νομός Χανίων): Θα ήθελα να προτείνω τη διάθεση κονδυλίων –δεν θα πρότεινα την αύξησή τους, γιατί δεν υπάρχουν– για τη διαφήμισή μας στην Κίνα, που είναι το μέλλον του τουρισμού από τη στιγμή που αριθμεί περίπου 1 δις κατοίκων.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Πρόσφατα επισκέφθηκα την Κίνα. Θα έλεγα ότι είναι λίγο νωρίς για κάτι τέτοιο.

Το λόγο έχει η Γιαννίτσα Μαραγγούλα.

ΓΙΑΝΝΙΤΣΑ ΜΑΡΑΓΓΟΥΛΑ (Β' Αθήνας): Πρόσφατα επισκέφθηκα το ζωολογικό κήπο στον εθνικό κήπο. Θα ήθελα να αναφέρω ότι η μεταχείριση των ζώων εκεί προκαλεί λύπη. Δεν υπήρχε ούτε ένας φύλακας, για να μας δώσει κάποιες πληροφορίες.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Η Δήμητρα Βάρλα έχει το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΒΑΡΛΑ (Νομός Λακωνίας): Ήδη έχουν αρχίσει οι καλλιέργειες μεταλλαγμένων προϊόντων και συγκεκριμένα του βαμβακιού, ενώ προγραμματίζονται οι ντομάτες και το καλαμπόκι. Οι επιπτώσεις αυτών των προϊόντων στον ανθρώπινο οργανισμό δεν έχουν ακόμη αποσαφηνιστεί και γι' αυτό πρέπει να αποφύγουμε τέτοιου είδους καλλιέργειες.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Η Γεωργία Δεμετζου έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΑ ΔΕΜΕΤΖΟΥ (Νομός Ηρακλείου): Είναι οδυνηρό να ξεπουλάμε ελληνική γη σε Άγγλους και Γερμανούς. Υπήρχε παλαιότερος νόμος, ο οποίος απαγόρευε την πώληση γης σε ξένους. Όμως το 1982 νεότερος νόμος κατάργησε αυτήν την απαγόρευση. Δεν συμφωνώ με αυτόν.

Στο σημείο αυτό οι «Εφηβοί Βουλευτές» ολοκλήρωσαν την κατάθεση των κειμένων προτάσεων επί της οικείας Σύνοψης Κειμένων, που έχουν ως ακολούθως:

1. **Ιωάννης Κουλιέρης (Νομός Χανίων)**

α. Όχι στην κατασκευή εργοστασίου «container» στη Γαυδοπούλα.

β. Ίδρυση θαλάσσιου πάρκου στη Γαύδο και στη Γαυδοπούλα.

γ. Δημιουργία μονοπατιών για περιήγηση στο Σέλινο.

δ. Ανάπτυξη θαλάσσιων αθλημάτων.

ε. Οργάνωση παιδικών κατασκηνώσεων για τη δημιουργία περιβαλλοντικής συνείδησης.

στ. Κατασκευή/αναπαλαιώση παραδοσιακών χωριών στο Νομό Χανίων.

Εγκατάσταση ανεμογεννητριών και φωτοβολταϊκών συστημάτων σε ερημικές περιοχές της Κρήτης.

2. Ελιβερίος Δημόθυρας (Νομός Κιλκίς)

α. Προστασία βιοτόπων είτε με αστυνόμευση είτε με την ανακήρυξή τους σε εθνικούς δρυμούς και ταυτόχρονη εφαρμογή αυστηρής νομοθεσίας για τους παραβάτες.

β. Νομοθετική ρύθμιση. Ποινικοποίηση της εσκεμμένης θανάτωσης των ζώων και άμεση πάταξη των δραστών.

γ. Κέντρα περισυλλογής αδέσποτων ζώων με σκοπό:

I) Καταγραφή τους σε καταλόγους και καταμέτρησή τους,

II) εμβολιασμό για αποφυγή μετάδοσης ασθενειών,

III) στείρωση των θηλυκών, κυρίως στα σκυλιά και τις γάτες,

IV) δυνατότητα διαμονής και σίτισης στα κέντρα αυτά.

δ. Περιορισμός κνηγιού ιδιαίτερα στις περιόδους αναπαραγωγής των ζώων με αμείλικτη τιμωρία των ασυνείδητων παραβατών.

ε. Διορισμός θηροφυλάκων με έξοδα δημοτικά (με εισφορές μικρές) ή από το Δημόσιο για την πάταξη της λαθροθηρίας.

στ. Ενίσχυση δασικών υπηρεσιών για αποφυγή πυρκαγιών και πιο σωστή αντιμετώπισή τους.

ζ. Ενίσχυση υλικοτεχνική οικολογικών οργανώσεων και ιδιωτικών πρωτοβουλιών σε τοπικό επίπεδο.

η. Επιβολή κυρώσεων στις βιομηχανίες που ρυπαίνουν τους βιότοπους με τα διάφορα απόβλητα.

θ. Εκστρατεία ενημέρωσης των αγροτών και απαγόρευση της αλόγιστης χρήσης φυτοφαρμάκων που αφανίζουν οικοσυστήματα.

ι. Καλύτερη μελέτη και περιορισμός των δημόσιων έργων που βλάπτουν τη φυσική αρμονία και ανακόπτουν τις φυσικές διόδους αυτών (όπως φράγματα, αποξηράνσεις, εκτροπές κ.ά.).

ια. Έλεγχος και αποκοπή του λαθρεμπορίου ζώων και των προϊόντων τους.

ιβ. Ευαισθητοποίηση κοινής γνώμης με τη βοήθεια των Μ.Μ.Ε. που ασκούν πραγματική ουσιαστική επιρροή.

3. Λεωνίδας Ευφροσυνίδης (Νομός Θεσσαλονίκης)

α. Εναλλακτικές μορφές ενέργειας (ηλιακή, αιολική και κάθε άλλη μορφή φιλική προς το περιβάλλον).

β. Σταμάτημα των εργασιών των μεγάλων φραγμάτων και κατασκευή μικρών φραγμάτων νέας τεχνολογίας στους παρότατους για τοπική άρδευση και ενέργεια.

γ. Έργα εξοικονόμησης νερού (φιλικά πάντα προς το περιβάλλον).

4. Γεώργιος Κυριαζίδης (Νομός Θεσσαλονίκης)

α. Τα τουριστικά γραφεία να προτείνουν νέα μέρη.

β. Διαπλάτυνση δρόμων για ασφάλεια των τουριστών.

γ. Μείωση βίας-εγκληματικότητας σε τουριστικές περιοχές.

δ. Νυχτερινή ζωή στις απαιτήσεις της Ευρώπης.

ε. Οικολογική εκπαίδευση για προστασία της αλιείας.

στ. Να φτιαχτούν τα αποχετευτικά συστήματα και να μη χύνονται τα απόβλητα στις θάλασσες.

ζ. Δανειοδότηση ψαράδων για αγορές μεγάλων αλιευτικών σκαφών.

η. Ενημέρωση για τις ημερομηνίες γέννας των ψαριών στους ερασιτέχνες.

5. Δέσποινα Λαδομένου (Νομός Ηρακλείου)

Για την επιστήμη και την κλωνοποίηση, ειδικότερα, ευθύνη στους επιστήμονες: Ένας επιστήμονας πρέπει α) να αυτοελέγχεται και να αυτοπεριορίζεται συναισθητόμενος τα όριά του, β) να έχει αυτογνωσία και να είναι ανιδιοτελής άτομο, ώστε να μη βασίζεται στα συμφέροντα, γ) να μένει πιστός στις αρχές και στις μεθόδους της επιστήμης.

6. Παναγιώτα Σπύστρα (Νομός Πιερίας)

α. Για τα ορεινά χωριά της Πιερίας, επειδή εκεί ο καπνός είναι μονοκαλλιέργεια, ανακατανομή των ποσοτώσεων, ανάλογα με τον αριθμό των μελών της οικογένειας.

β. Επιστροφή του 10% του Φ.Π.Α. στους γεωργούς.

γ. Να δοθούν ποσοτώσεις σε νέους αγρότες.

δ. Να δοθούν επιδοτήσεις στα φυτοφάρμακα και στα λιπάσματα.

7. Ευστάθιος Λιόλιος (Ισραήλ)

α. Κατασκευή σύγχρονων λιμανιών σε νησιά με πλούσιο τουρισμό.

β. Να προσλαμβάνονται στα ελληνικά πλοία ως ναυτικοί Έλληνες και όχι ξένοι.

8. Ελένη Καρυπίδου (Α' Θεσσαλονίκης)

α. Ίδρυση μουσείου αρχαίου, βυζαντινού, νεοελληνικού πολιτισμού αποκλειστικά για τουρίστες – άτομα με ειδικές ανάγκες.

β. Δικαίωμα χρησιμοποίησης μέσω μαζικής μεταφοράς και ταξί από τουρίστες τυφλούς που συνοδεύονται από ειδικά εκπαιδευμένους για τη μετακίνησή τους σκύλους.

9. Δημήτριος Κόγιας (Νομός Θεσσαλονίκης)

α. Ενίσχυση (οικονομική και νομοθετική) των οικολογικών οργανώσεων που ασχολούνται με θέματα ενέργειας.

β. Απαγόρευση πυρηνικής ενέργειας στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ενώσεως.

γ. Ευαισθητοποίηση των διεθνών οργανισμών (ΟΗΕ, UNESCO) και σχηματισμός παγκόσμιας επιτροπής για την εξοικονόμηση ενέργειας.

δ. Αξιοποίηση των ενεργειακών δυνατοτήτων των ελληνικών νησιών και περιοχών (ιδιαίτερα της αιολικής).

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

ε. Αναβάθμιση της κρατικής μηχανής, ώστε να αξιοποιηθεί πρώτο το κράτος, δίνοντας το παράδειγμα, τις εναλλακτικές μορφές ενέργειας.

στ. Εισαγωγή του ενεργειακού θέματος σε ένα ευρύτερα περιβαλλοντικό σχολικό εγχειρίδιο.

ζ. Προβολή του προβλήματος από τα Μ.Μ.Ε.

η. Υψηλά πρόσιμα στους παραβάτες κατάχρησης της ενέργειας.

θ. Πολιτική πίεση για την καταστροφή των πυρηνικών εγκαταστάσεων σε αδύναμες χώρες, όπως και στις δύο υπερδυνάμεις (Η.Π.Α. και Ρωσία).

ι. Απαγόρευση της μεταφοράς πυρηνικών αποβλήτων σε χώρες του Τρίτου Κόσμου ή ακόμα και στο διάστημα.

10. Γεώργιος Φράγκου (Β' Θεσσαλονίκης)

α. Ενίσχυση του τουρισμού δωματίων και των μικρομεσαίων τουριστικών επιχειρήσεων με ταυτόχρονη αναβάθμιση των προσφερόμενων υπηρεσιών.

β. Ίδρυση Υφυπουργείου Τουρισμού στη Ρόδο.

γ. Συνεργασία γεωπόνων και σχετικών επιστημόνων με γεωργικούς συνεταιρισμούς, ίδρυση «Κέντρων Μελέτης Γεωργικής Παραγωγής».

δ. Ίδρυση εργοστασίων μεταποίησης γεωργικών προϊόντων κοντά σε καλλιέργειες ακριτικών περιοχών με κρατικές επιχορηγήσεις.

ε. Ίδρυση ερευνητικών ινστιτούτων –ιδίως σε νησιά και ακριτικές περιοχές– με συγκεκριμένο αντικείμενο έρευνας (π.χ. φιλικές προς το περιβάλλον πηγές ενέργειας).

στ. Στενότερη συνεργασία πανεπιστημίων και ερευνητικών ιδρυμάτων με βιομηχανικές μονάδες.

ζ. Ουσιαστικά κίνητρα για αποκεντρωμένη βιομηχανία με την υποστήριξη ελεγχόμενων επιδοτήσεων.

η. Συνεργασία κράτους-ιδιωτών στον τομέα της βιομηχανίας με στόχο την αξιοποίηση του αγροτικού και ορυκτού πλούτου της χώρας.

θ. Τόνωση της έρευνας με βιομηχανικές εφαρμογές.

ι. Διαγραφή θετικών και αρνητικών του κεφαλαίου «Κλωνοποίηση».

ια. Στο ίδιο κεφάλαιο, στις προτάσεις, διαγραφή της φράσης «Γενικά όχι στην κλωνοποίηση».

ιβ. Στο κεφάλαιο «Ξενομανία», στις προτάσεις, διαγραφή των φράσεων «Κατάργηση ξενόγλωσσων επιγραφών» και «Λειτουργικό εκπαιδευτικό σύστημα που θα συνδέσει τον Έλληνα με το παρελθόν».

11. Αθανασία Πασχαλίδου (Επικρατείας)

α. Σωστή ενημέρωση στους νέους που θέλουν να ακολουθήσουν το επάγγελμα του γεωργού.

β. Περισσότερα σεμινάρια στους παλαιότερους γεωργούς.

γ. Περισσότερη, καλύτερη εκπαίδευση για τη γεωργία και την κτηνοτροφία.

12. Ευθυμία Διαγούπη (Νομός Μεσσηνίας)

α. Γνωστοποίηση των ελληνικών προϊόντων ή ακόμα και του φυσικού πλούτου, κυρίως μέσω της διαφήμισης, όχι μόνο σε εθνικό επίπεδο, αλλά και σε παγκόσμιο επίπεδο, ώστε να προωθηθούν οι εξαγωγές, άρα και η ελληνική γεωργία.

β. Η βιομηχανία φωσφορικών λιπασμάτων στην Καβάλα λύνει προβλήματα ανεργίας, αλλά ρυπαίνει το περιβάλλον. Ειδικά σεμινάρια στους εργοδότες και τους εργαζόμενους για τη σπουδαιότητα του προβλήματος, άρα τη συνειδητοποίησή του και καλλιέργεια πνεύματος άμεσης δραστηριοποίησής τους. Σωστή πληροφόρηση για τον τρόπο, με τον οποίο θα μπορούσε να βοηθήσει ο καθένας από εμάς.

γ. Η τεχνολογία να βοηθήσει στις έρευνες για αποδοτικότερες μηχανές, απαραίτητα εργαλεία του γεωργού.

δ. Η τεχνολογία μπορεί να βοηθήσει στη βελτίωση των προϊόντων, καθώς και της συσκευασίας τους για την καλύτερη ποιότητά τους.

13. Χρήστος Τσιριμώκος (Επικρατείας)

α. Χρήση της σύγχρονης τεχνολογίας για να γεφυρωθεί το χάσμα υποδομής μεταξύ της ελληνικής και ξένης πραγματικότητας.

β. Αξιοποίηση των σύγχρονων επικοινωνιακών μέσων, όπως το Internet, για προβολή, οργάνωση, αλλά και πώληση των προϊόντων των ελληνικών παραγωγικών μονάδων σε παγκόσμια κλίμακα.

γ. Εισαγωγή των τεχνολογιών αυτών στην εκπαίδευση και μετουσίωσή τους σε ουσιαστική παιδεία για τους νέους, προκειμένου να έχουμε ουσιαστικά αποτελέσματα.

δ. Αξιοποίηση του άφθονου ανθρώπινου δυναμικού της χώρας μας στον τομέα των επιστημών. Επιβάλλεται η προσαρμογή της μεγαλύτερης επένδυσης της παιδείας μας, του ανθρώπου.

ε. Χρήση της τεχνολογίας για προστασία του περιβάλλοντός μας. Η ύπαρξη εναλλακτικών μορφών ενέργειας, νέων, φιλικών προς το περιβάλλον υλικών και φυσικών τεχνικών καλλιέργειών μας δίνει μια καλή βάση για να πετύχουμε.

14. Αναστασία Τσαπέλα (Νομός Καστοριάς)

α. Αύξηση των ωρών διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας.

β. Διοργάνωση από τα σχολεία πολιτιστικών εκδηλώσεων με παραδοσιακούς χορούς και τραγούδια, στις οποίες θα συμμετέχουν όλοι οι μαθητές.

15. Αλκιβιάδης Αγγελάκης (Νομός Αιτωλοακαρνανίας)

α. Ολοκλήρωση σύνταξης εθνικού κτηματολογίου.

β. Δημιουργία αγροτικών μεταποιητικών βιομηχανιών.

γ. Αύξηση των επιδοτήσεων στα εσπεριδοειδή.

δ. Αύξηση αγροτικών συντάξεων.

ε. Βελτίωση περίθαλψης των ασφαλισμένων στον Ο.Γ.Α.

στ. Δημιουργία συνεταιρισμών σε πανεθνική κλίμακα, όπου η τοπική αυτοδιοίκηση θα λαμβάνει μέρος στη λήψη αποφάσεων.

ζ. Μείωση της τιμής των λιπασμάτων, σπόρων, γεωργικών μηχανημάτων κ.ά.

η. Δημιουργία ερευνητικών κέντρων για την εύρεση υβριδίων, τα οποία θα έχουν μεγαλύτερη απόδοση με μικρότερο κόστος.

θ. Δημιουργία γεωργικών σχολών.

ι. Να γίνουν σεμινάρια, όπου οι αγρότες θα ενημερώνονται για τις νέες μεθόδους καλλιέργειας.

ια. Μείωση των επιτοκίων των στεγαστικών δανείων.

16. Γεώργιος Παπαθανάκος (Βόννη)

α. Δημιουργία τράπεζας δεδομένων για πληροφορίες σχετικά με τα ζώα και τις ασθένειές τους και συμβουλευτικά ενισχυτικά προγράμματα του κράτους (τα δεδομένα θα εκτίθενται στο δίκτυο, καθώς και σε τεμαχικά στις δημόσιες υπηρεσίες).

β. Ακριβής ορισμός και καθορισμός των δασικών εκτάσεων, έκδοση οδηγιών για την επιτρεπόμενη αναδάσωση με παράθεση καταλόγου ειδών δέντρων που ταιριάζουν σε κάθε περιοχή και έμφαση στην ποικιλία των ειδών αναδάσωσης σε περιοχές που εμφανίζουν έντονο πρόβλημα σταθερότητας εδάφους.

γ. Καθορισμός ανώτατου επιτρεπόμενου όγκου αλιείας για κάθε είδος και περιοχή. Καλλιέργεια σε ιχθυοτροφεία και εισαγωγή στα ύδατα ειδών υπό εξαφάνιση.

δ. Έλεγχοι για την ποιότητα, τις τιμές, την εξυπηρέτηση σε έντονα τουριστικές περιοχές. Προβολή της Ελλάδας στο εξωτερικό με αγγελίες σε γνωστά περιοδικά (διαγωνισμός για την ανάθεση της διαφημιστικής εκστρατείας σε ελληνική εταιρεία).

ε. Δημιουργία ελληνικού ινστιτούτου έρευνας και τεχνολογίας. Πρόσκληση διαπρεπών Ελλήνων για διδασκαλία, σεμινάρια ή έρευνα. Αναπροσαρμογή διδασκαλίας των θετικών επιστημών στα σχολεία, ώστε να δίνεται έμφαση στην τεχνολογία και τις εφαρμογές της. Ενίσχυση της εργαστηριακής διδασκαλίας.

στ. Προσεκτικός έλεγχος διαταραγμένων οικοσυστημάτων ή οικοσυστημάτων με τεράστια οικολογική σημασία, προσεκτική διαχείριση υδάτων, ώστε να μειωθούν οι δαπάνες και τα λύματα, εισαγωγή συστημάτων ανακύκλωσης ύδατος, εγκαταστάσεις βιολογικού καθαρισμού, εκστρατεία ενημέρωσης αγροτών για το σωστό τρόπο ύδρευσης των καλλιεργειών τους.

ζ. Κατασκευή αιολικών και ηλιακών πάρκων σε νησιά του Αιγαίου για εξασφάλιση της απρόσκοπτης ηλεκτροδότησης, έρευνα για παραγωγή ενέργειας από θαλάσσια κύματα και κατοχύρωσή της.

19. Δημήτρα Βάρλα (Νομός Λακωνίας)

α. Ανακήρυξη του Ταϊγέτου σε εθνικό δρυμό.

β. Αναδασώσεις από έμπειρα και καταρτισμένα άτομα.

γ. Φύλαξη των δασών ολόκληρο το χρόνο.

δ. Διεθνής διακανονισμός για την ποσότητα ξυλείας, προερχόμενη είτε από καλλιέργειες είτε από δάση, καθώς και επιβολή αυστηρών κυρώσεων, όχι μόνο στους πολίτες που την παραβαίνουν, αλλά και στο κράτος όπου αυτοί δρουν.

17. Μαρία Μαλισόβα (Νομός Λάρισας)

α. Ενημέρωση και κατατόπιση πάνω στον αγροτουρισμό. Δηλαδή, γενίκευση της ανάπτυξής του και στήριξής του από την πολιτεία.

β. Αναβάθμιση των αγροτικών περιοχών και αξιοποίησή τους, φτιάχνοντας σύγχρονες ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις, καθώς και άλλες εγκαταστάσεις απαραίτητες για τον αγροτουρισμό.

γ. Συνγκέντρωση σε ένα χώρο των αντικειμένων μεγάλης αξίας, που βρίσκονται πολλές φορές στα αγροτικά κτήματα, για να προστατευθούν από την αρχαιοκαπηλία και στη συνέχεια, αφού πρώτα αξιολογηθούν, να τοποθετηθούν σ' ένα είδος μουσείου στην αγροτική περιοχή, στο οποίο θα έρχονται πολλοί να θαυμάσουν τα αντικείμενα στο χώρο, όπου βρέθηκαν.

δ. Να μη θεωρούνται οι γεωργοί άτομα β' κατηγορίας.

ε. Στάθμευση πυροσβεστικού αεροπλάνου στη Θεσσαλία, όπου συνεχώς χάνονται τεράστιες εκτάσεις είτε δασικές είτε κτηματικές λόγω της έλλειψής του.

στ. Επαναφορά της αγροφυλακής σε κάθε αγροτική περιοχή, γιατί τώρα υπάρχει μόνο ένας αγροφύλακας ανά τέσσερις περιοχές και δε μπορεί να βρίσκεται πάντα, όπου και όποτε τον χρειάζονται.

18. Δανάη Αζαρία (Β' Αθήνας)

A. Για την ανατροπή του μαρσαμού της ελληνικής αλιείας:

α. Δημιουργία τεχνητών αναβλύσεων στα θαλάσσια νερά, ώστε να αναμειγνύονται τα βαθύτερα και πλούσια σε θρεπτικά άλατα νερά με τα φτωχότερα επιφανειακά και να καταπολεμηθεί έτσι το πρόβλημα ως προς την αφθονία αλιευμάτων στη Μεσόγειο.

β. Δημιουργία κινήτρων για την ανανέωση της σπογγαλιείας.

γ. Χρηματοδότηση από το κράτος για τη δημιουργία εργοστασίων κονσερβοποίησης των αλιευμάτων. Όστε να προέλθει η μείωση των εισαγόμενων αλιευμάτων.

B. Για την προστασία των βιοτόπων (δάση, υδροβιότοποι):

α. Απαγόρευση εισόδου αυτοκινήτων και άλλων μεταφορικών μέσων. Εξαιρούνται τα παραδοσιακά μέσα όπως το άλογο, οι βάρκες κ.λπ.

β. Απαγόρευση περιήγησης χωρίς την απαραίτητη έστω 10λεπτη ενημέρωση του περιηγητή από ανθρώπους του δασορχείου με πείρα στο συγκεκριμένο χώρο για τις ενέργειες που διαταράσσουν τη ζωή του οικοσυστήματος.

γ. Κατεδάφιση κάθε αυθαίρετου κτίσματος στη δασοσκεπαστη περιοχή.

δ. Δημιουργία εθελοντικών ομάδων δασοφυλάκων που θα εκπαιδεύουν νεαρά άτομα για την οποιαδήποτε πρακτική προστασία του δάσους.

ε. Αναδάσωση με δένδρα που ταιριάζουν στο κλίμα της περιοχής και όχι με ό,τι μας συμφέρει οικονομικά.

Γ. Για τον τουρισμό πρέπει να υπάρξει:

α. Προώθηση της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στο σχο-

λείο, δηλαδή καινούργιος τρόπος διδασκαλίας, σύμφωνα με τον οποίο τα παιδιά να ασχολούνται με ένα συγκεκριμένο θέμα παρουσίασης και να μαθαίνουν χωρίς την πίεση της βαθμολογίας, έχοντας την ευκαιρία μετά την έρευνά τους να γνωρίσουν την περιοχή την οποία μελέτησαν.

β. Προώθηση του οικοτουρισμού και του κοινωνικού τουρισμού.

γ. Διαφήμιση περιοχών μεγάλης αξίας της χώρας, που όμως παραμένουν εγκαταλειμμένες, ενώ προηγουμένως να προϋπάρχει η εφαρμογή προγραμμάτων προστασίας της παρθένας φύσης τους.

δ. Διάνοιξη δρόμων σε απομονωμένες ακριτικές περιοχές.

ε. Ανάπτυξη τουριστικών κοινοτήτων γύρω από τις ιαματικές πηγές της Ελλάδας, ενδυναμώνοντας πληθυσμιακά ακριτικές περιοχές, αλλά και το χειμερινό τουρισμό.

στ. Προώθηση της σηροτροφίας με παραδοσιακά μέσα.

ζ. Χρηματοδότηση σε προσπάθειες ιδιωτών για εκτροφή αγριόχοιρων στη Νιγηρία Σερρών.

η. Δημιουργία ομάδων μέριμνας στις παραλίες από ειδικούς που θα εκπαιδεύουν εθελοντές και νέα άτομα, για την προστασία ακτών, τιμωρία των παραβατών, εξυπηρέτηση των τουριστών, ενημέρωση των επισκεπτών για καθαριότητα και παράλληλη ναυαγοσωστική δραστηριότητα.

θ. Προβολή της ομορφιάς της χώρας μας στο εξωτερικό για την προσέλκυση τουρισμού, όχι όμως προβάλλοντας τα πρότυπα του Ε.Ο.Τ. στη δεκαετία '70 (ήλιος, θάλασσα, μουζάκα), αλλά θέτοντας ως πυρήνα και πόλο έλξης τουριστών τις πολιτιστικές δραστηριότητες.

ι. Προσέλκυση ποιοτικού, κυρίως, τουρισμού μέσω δικής μας επικοινωνίας ή του Απόδημου Ελληνισμού όχι με τον τύπο προσηλυτισμού, αλλά μέσω της συμπεριφοράς μας.

ια. Επιστροφή του Παρθενώνα.

Δ. Για τις εναλλακτικές πηγές ενέργειας:

α. Αξιοποίηση της γεωθερμικής ενέργειας και της παλιωροϊκής ενέργειας.

β. Να ξεπεραστεί η κρίση στο Αιγαίο, ώστε να αξιοποιηθούν τα κοιτάσματα πετρελαίου στο πέλαγος.

Ε. Για το εμπόριο:

Δραστηριοποίηση του ελληνικού καταναλωτικού κοινού για την προτίμηση των ελληνικών προϊόντων παρά των ξένων, ώστε να δυναμωθεί το ελληνικό εμπόριο.

19. **Γιαννίτσα Μαραγκούλα** (Β' Αθήνας)

α. Για την αποφυγή της ξενομανίας, αναγκαία είναι η αυτοσυνειδητοποίηση του ίδιου του ανθρώπου και ιδιαίτερα των νέων. Οι νέοι πρέπει να καταλάβουν ότι με το να ακούνε συνεχώς ξένα είδη μουσικής και με το να θεωρούν κατώτερα τα παραδοσιακά, εγχώρια ακούσματα, δεν γίνονται μοντέροι και δεν εντάσσονται στα σύγχρονα «ρεύματα» της εποχής. Αντίθετα υποβιβάζουν τη παράδοσή μας και θέτουν σε κίνδυνο την πολιτισμική μας ταυτότητα.

β. Οι γονείς πρέπει να μάθουν στα παιδιά τους πως η κοινωνική άνοδος δεν ισοδυναμεί με την υιοθέτηση ξένων προτύπων συμπεριφοράς και πως μοντερισμός δεν σημαίνει ξενομανία και υποδούλωση στα πρότυπα ζωής των οικονομικά προηγμένων χωρών.

20. **Βασιλική Σχοινά** (Νομός Αχαΐας)

Α. *Εμπόριο:*

α. Τα προγράμματα ανάπτυξης που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση να είναι αποτελεσματικά και να μη γίνονται αντικείμενο εκμετάλλευσης, εξυπηρέτωντας ιδιοτελείς σκοπούς.

β. Να δοθούν κίνητρα για επενδύσεις εντός των συνόρων της χώρας σε μικρούς οικισμούς και όχι μόνο στις μεγαλουπόλεις της Ελλάδας.

γ. Συγκρότηση σεμιναρίων ειδίκευσης και τεχνογνωσίας σε διάφορους τομείς.

Β. *Τεχνολογία:*

Να μην παρεμβαίνει η τεχνολογία στις υγιείς ως τώρα λειτουργίες της φύσης.

Γ. *Ανθρώπινες σχέσεις στη σύγχρονη κοινωνία:*

α. Να πάψουν οι ανθρώπινες σχέσεις να έχουν κριτήριο τους ιδιοτελείς σκοπούς.

β. Η ποίηση, η αγάπη και τ' όνειρο που ως τώρα αποτελούσαν τους «εξόριστους» της κοινωνίας μας, να επαναπατριστούν με φροντίδα.

γ. Να δώσετε κι άλλες παρόμοιες και δυνατώτερες ευκαιρίες στους νέους να διαφωνήσουν, να προτείνουν και να αναζωογονήσουν ακόμα και εσάς μαζί με την κοινωνία μας.

δ. Να δώσετε χώρο δημιουργίας και γνήσιας έκφρασης, ώστε η φιλία, η συντροφικότητα, η αλληλεγγύη, η ανησυχία, η δικαιοσύνη κι ο έρωτας των νέων να βρουν ανταπόκριση.

ε. Μη μας θεωρείτε αιθεροβάμονες, δεν είναι ουτοπικά τα «θέλω» μας. Απλά δε θέλουμε να διορθώσουμε την κοινωνία αυτή, παρά να την χτίσουμε απ' την αρχή.

21. **Βάγια Καραγιάννη** (Νομός Λάρισας)

α. Να καθιερωθεί ο θεσμός των βιβλιοθηκών όχι μόνο στις πόλεις, αλλά και σε χωριά και σε επαρχίες. Βιβλιοθήκες πλούσιες σε βιβλία και σύγχρονες, ώστε να διευκολύνουν τη μελέτη τους.

β. Οι εκδοτικοί οίκοι να εκδίδουν τα βιβλία τους σε πιο προσιτές τιμές, ώστε κάθε οικογένεια και στα χωριά να έχει τη δυνατότητα μελέτης τους.

γ. Καλύτερη οργάνωση και μόνο εξειδικευμένοι καθηγητές στο μάθημα του ΣΕΠ.

δ. Δυνατότητα άμεσης εξυπηρέτησης στα κέντρα υγείας και καλύτερη υγειονομική περιθάλψη των αγροτών.

ε. Άριστος εξοπλισμός σε καλλιεργητικά μέσα και εφόδια για την αποφυγή δυσάρεστων μικροτραυμάτων και ασθενειών από τη χρήση των φυτοφαρμάκων.

22. **Αλέξανδρος Αλέξης** (Νομός Μαγνησίας)

α. Ίδρυση Υπουργείου Δημογραφίας ή Πληθυσμού (π.χ.

Αυστραλία), γιατί η προτεινόμενη Γραμματεία Δημογραφίας είναι ανεπαρκής.

β. Αναβάθμιση του ρόλου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

γ. Πλήρης κάλυψη ιατροφαρμακευτικών αναγκών στις ακριτικές περιοχές, γιατί δυστυχώς είναι εκατοντάδες τα βρέφη που πεθαίνουν κάθε χρόνο στις περιοχές αυτές.

23. (Χωρίς υπογραφή του προτεινόντος «Εφηβου Βουλευτή»)

Να τοποθετηθούν όσο πιο γρήγορα γίνεται τα νέα μηχανήματα στο αεροδρόμιο «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ» και ειδικότερα το ραντάρ προσέγγισης.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Εξαντλήθηκε ο κατάλογος των ομιλητών.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να ψηφίσουμε, από τη Σύνοψη Κειμένων, το τμήμα εκείνο, το οποίο ανήκει στην αρμοδιότητα της Επιτροπής μας.

Είναι χωρισμένο σε κεφάλαια, τα οποία θα ψηφίσουμε καθένα ξεχωριστά. Στη συνέχεια, θα ψηφίσουμε τη Σύνοψη Κειμένων των μαθητών από την Κύπρο και τον Απόδημο Ελληνισμό και μετά θα ψηφίσουμε στο σύνολο.

Γίνεται δεκτό το κεφάλαιο «Γεωργία - Κτηνοτροφία»;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Επομένως, το κεφάλαιο «Γεωργία - Κτηνοτροφία» έγινε δεκτό ομόφωνα.

Γίνεται δεκτό το κεφάλαιο «Τεχνολογία»;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Επομένως, το κεφάλαιο «Τεχνολογία» έγινε δεκτό ομόφωνα.

Γίνεται δεκτό το κεφάλαιο «Κλωνοποίηση»;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Επομένως, το κεφάλαιο «Κλωνοποίηση» έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία.

Γίνεται δεκτό το κεφάλαιο «Τουρισμός»;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Επομένως, το κεφάλαιο «Τουρισμός» έγινε δεκτό ομόφωνα.

Γίνεται δεκτό το κεφάλαιο «Ξενομανία»;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Επομένως, το κεφάλαιο «Ξενομανία» έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία.

Γίνεται δεκτό το κεφάλαιο «Δάση - Εθνικοί Δρυμοί»;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Επομένως, το κεφάλαιο «Δάση - Εθνικοί Δρυμοί», έγινε δεκτό ομόφωνα.

Γίνεται δεκτό το κεφάλαιο «Αλιεία»;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Επομένως, το κεφάλαιο «Αλιεία» έγινε δεκτό ομόφωνα.

Γίνεται δεκτό το κεφάλαιο «Προστασία Ζώων»;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Επομένως, το κεφάλαιο «Προστασία Ζώων» έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία.

Γίνεται δεκτό το κεφάλαιο «Ενέργεια: Ήπιες μορφές, αξιοποίηση ενεργειακών πηγών, πυρηνική ενέργεια»;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Επομένως, το κεφάλαιο «Ενέργεια: Ήπιες μορφές, αξιοποίηση ενεργειακών πηγών, πυρηνική ενέργεια» έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία.

Γίνεται δεκτό το κεφάλαιο «Ναυτιλία»;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Επομένως, το κεφάλαιο «Ναυτιλία» έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία.

Γίνεται δεκτό το κεφάλαιο «Βιομηχανία»;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Επομένως, το κεφάλαιο «Βιομηχανία» έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία.

Προχωρούμε στην ψήφιση της Σύνοψης Κειμένων των μαθητών από την Κύπρο και τον Απόδημο Ελληνισμό. Γίνεται δεκτή η Σύνοψη Κειμένων των μαθητών από την Κύπρο και τον Απόδημο Ελληνισμό, που αφορά στην Επιτροπή μας;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτή, δεκτή.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Επομένως, η Σύνοψη Κειμένων των μαθητών από την Κύπρο και τον Απόδημο Ελληνισμό, κατά το τμήμα που ανήκει στην αρμοδιότητα της Επιτροπής Παραγωγής και Εμπορίου, έγινε δεκτή ομόφωνα.

Γίνεται δεκτή η Σύνοψη Κειμένων στο σύνολό της, δηλαδή ως συνολικό κείμενο;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτή, δεκτή.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Επομένως, η Σύνοψη Κειμένων γίνεται δεκτή στο σύνολό της κατά πλειοψηφία.

Θα προχωρήσουμε τώρα στο στάδιο της ψήφισης των προτάσεων. Βεβαίως, οι προτάσεις σας εδώ είναι και πολλές και εξειδικευμένες, ενώ πολλές από αυτές περιλαμβάνονται ήδη με την ίδια ή ευρύτερη διατύπωση στη Σύνοψη Κειμένων. Επειδή φοβάμαι, ότι δε θα κατορθώσουμε να τις δούμε όλες, κάνω την εξής πρόταση: Η υπηρεσία να φροντίσει κάτι παρόμοιο κάναμε και πέρυσι, ώστε όσες από αυτές τις προτάσεις είναι σχετικές με τα θέματα της Επιτροπής μας και δεν περιλαμβάνονται στη Σύνοψη Κειμένων να τις ενσωματώσει στο τελικό κείμενο της Έκθεσης.

ΜΑΡΙΑ ΙΑΚΩΒΟΥ (Κύπρος): Κύριε Πρόεδρε, θα έλεγα

εδώ να μη γίνουν καθόλου ψηφοφορίες. Γιατί με άλλες προτάσεις συμφωνούμε και με άλλες διαφωνούμε.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Μα γι' αυτό είπα, να συμφωνήσετε και να το φροντίσει το θέμα αυτό η υπηρεσία, γιατί μπορεί αύριο κάποιος να πει: «Εγώ έκανα μια πρόταση και δεν την βλέπω». Δεν θέλουμε να αδικηθεί κανένας ούτε να αφαιρέσουμε το λόγο από κανένα. Αυτό το κάνω και ζητώ τη σύμφωνη γνώμη σας μόνο και μόνο για την οικονομία του χρόνου.

Ορίστε, κύριε Γιαννόπουλε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ (Μέλος της Επιτροπής του Προγράμματος «Βουλή των Εφήβων»): Κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε, θέλω να διαβεβαιώσω τις κυρίες και τους κυρίους Εφήβους Βουλευτές και εγώ, ως μέλος της Επιτροπής που οργανώνει αυτήν την διαδικασία, αφού εκφράσω τη χαρά μου για την άσφογη παρουσία τους, ότι θέλουμε να κάνουμε ό,τι το καλύτερο. Ένωσα πραγματικά μεγάλη χαρά σήμερα, τόσο για την παρουσία των εφήβων Βουλευτών, όσο και για τη θαυμάσια διεύθυνση, εκ μέρους σας, των συζητήσεων.

Διαβάσαμε με μεγάλη προσοχή τις προτάσεις σας και σας διαβεβαιώ ότι καμιά δεν είναι τέτοια που να θέλει κάποιος να τη φιώσει.

Ο Πρόεδρος της Βουλής θα διαβάσει αύριο τις προτάσεις σας. Όμως, το κείμενο που θα διαβάσει πρέπει να είναι σύντομο, γι' αυτό προσπαθήσαμε μόνο να το περιορίσουμε σε έκταση και όχι να περιορίσουμε το λόγο σας. Κατά τ' άλλα, όπως έχετε αντιληφθεί, υπάρχει πνεύμα απόλυτης ελευθερίας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Προτείνω, λοιπόν, να δεχθείτε να καταχωρίσουμε στην Έκθεση όλες τις νέες προτάσεις, θεωρώντας ότι έγιναν δεκτές κατά πλειοψηφία. Βεβαίως, στα πρακτικά της σημερινής συνεδρίασης θα έχουν καταχωρισθεί όλες οι υποβληθείσες προτάσεις. Εκείνο που έχει σημασία, είναι να καταγραφούν οι απόψεις σας. Το αν θα τις ψηφίσουμε ή όχι δεν αποτελεί την ουσία του προβλήματος. Ας δώσετε, λοιπόν, την έγκρισή σας να επιμεληθούν την καταχώριση των νέων προτάσεων στην Έκθεση της Επιτροπής οι υπηρεσίες της Βουλής. Συμφωνείτε;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Ναι, ναι.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Πρέπει, όμως, να σταθούμε σε κάποιες προτάσεις για τη διαγραφή συγκεκριμένων φράσεων από τη Σύνοψη Κειμένων.

Ο συνάδελφός σας Γεώργιος Φράγκου πρότεινε, στο κεφάλαιο «Κλωνοποίηση» της Σύνοψης των Κειμένων να διαγραφούν όσα αναγράφονται ως θετικά και αρνητικά, καθώς και η φράση «γενικά όχι στην κλωνοποίηση».

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ (Μέλος της Επιτροπής του Προγράμματος «Βουλή των Ελλήνων»): Διευκρινίζω ότι ο συνάδελφός σας παίρνει μια πιο θετική στάση απέναντι στην κλωνοποίηση, από αυτήν του κειμένου, που είναι σχετικά αρνητική.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Γίνεται δεκτή, λοιπόν, αυτή η πρόταση;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Όχι, όχι.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Επομένως, η πρόταση του συναδέλφου σας Γεώργιου Φράγκου που λέει «διαγραφή θετικών και αρνητικών», απορρίπτεται κατά πλειοψηφία.

Η πρόταση για τη διαγραφή της φράσης «γενικά όχι στην κλωνοποίηση», γίνεται δεκτή;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Όχι, όχι.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Επομένως, η πρόταση απορρίπτεται, κατά πλειοψηφία.

Η πρόταση, επίσης, του Γεώργιου Φράγκου, όσον αφορά στη διαγραφή των φράσεων «κατάργηση ξενόγλωσσων επιγραφών» και «λειτουργικό εκπαιδευτικό σύστημα που θα συνδέσει τον Έλληνα με το παρελθόν» στο κεφάλαιο «Ξενομανία» της Σύνοψης των Κειμένων, γίνεται δεκτή;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Όχι, όχι.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Επομένως, η πρόταση απορρίπτεται κατά πλειοψηφία.

Ο γραμματέας της Επιτροπής ταξινόμησε τα κείμενα των προτάσεων που υποβλήθηκαν από τους «Εφήβους Βουλευτές» και συμπεριέλαβε στην Έκθεση της Επιτροπής τα κείμενα των νέων προτάσεων, τα οποία αναδιατυπώθηκαν προκειμένου να προστεθούν στο Πρακτικό Έκθεση προς την Ολομέλεια της Βουλής των Εφήβων.

Στη συνέχεια έγινε η κλήρωση των πέντε «Εφήβων Βουλευτών» που θα λάβουν το λόγο στη συνεδρίαση της Ολομέλειας της «Βουλής των Εφήβων».

Οι «Εφηβοί Βουλευτές» που κληρώθηκαν είναι οι εξής:

- Νικόλαος Τζιουβάρας (Νομός Πιερίας)
- Αθανασία Πασχαλίδου (Επικρατείας)
- Γιαννίτσα Μαραγγούλα (Β' Αθηνών)
- Ευγενία Σταματοπούλου (Νομός Σάμου) και
- Γεώργιος Φράγκου (Β' Θεσσαλονίκης)

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Αγαπητοί Έφηβοί Βουλευτές, στο σημείο αυτό ολοκληρώθηκε η συζήτηση ενώπιον της Επιτροπής. Θέλω να ελπίζω ότι η διαδικασία που ακολουθήσαμε ήταν θετική για τις δικές σας εμπειρίες. Πιστεύω ότι τα σημαντικότερα που πετύχατε ήταν να γνωριστείτε μεταξύ σας, να γνωρίσετε τους προβληματισμούς που υπάρχουν, μέσα από αυτούς να εμποδώσετε τις προσωπικές σας απόψεις, την αυτοπεποίθησή που πρέπει να έχετε ως νέοι άνθρωποι και τη νομιμοποίησή σας στο να έχετε συμμετοχή και λόγο.

Πάντως εδώ έγινε μια αρχή, η οποία είναι συμβολική και θα πρέπει να προβληματιστούμε για το πώς θα πρέπει να διευρυνθεί. Προσωπική μου εμπειρία είναι ότι είστε παιδιά συγκροτημένα, παιδιά με ικανότητα έκφρασης, με πλούτο ιδεών και ψυχής. Πιστεύω ότι εκφραστήκατε, και με τη δική

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

μας εδώ συμβολή, με έναν τρόπο εντελώς ελεύθερο. Σας ευχαριστούμε για τη συμβολή σας και εύχομαι στον καθένα από σας προκοπή και πρόοδο στους στόχους που έχετε.

Στο σημείο αυτό και περί ώρα 16.00' λύθηκε η συνεδρίαση.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΡΚΟΥΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ

